

REVISTA ORTODOXĂ

Seria a II-a, Anul 3 Nr. 22/noiembrie 2009

PERIODIC AL EPISCOPIEI GIURGIULUI

REVISTA ORTODOXĂ

Apare cu binecuvântarea P.S. Dr. AMBROZIE - Episcopul Giurgiului

CUPRINS:

COLEGIUL DE REDACȚIE:

PREȘEDINTE:

**Preasfințitul Părinte Dr. AMBROZIE
EPISCOPUL GIURGIULUI**

REDACTORI:

Pr. Constantin BUGA
- Vicar Administrativ

Pr. Gabriel CHIRCULEANU
- Consilier Cultural

Protos. Teodor ȘERBAN
- Secretar Eparhial

COLABORATORI:

Pr. Asist. Univ. Drd. Nicușor BELDIMAN

Pr. Ing. Drd. Răzvan PETCU

Pr. Prof. Drd. Adrian CAZACU

Editura Eparhia Giurgiului
ISSN: 1843 9810

Adresa:

Episcopia Giurgiului, str. Portului, nr. 13,
cod 080015, tel. 0246/214 081
Web: www.episcopiagiurgiului.ro
e-mail: episcopia.giurgiului@yahoo.com

Mitropolitul Iosif Naniescu al Moldovei (1820-1902)
Emilian Lovișteanul - Episcop Vicar al Arhiepiscopiei
Râmnicului.....3

Slujirea omiletică a Mitropolitului Iosif Naniescu
Pr. Asist. Univ. Drd. Nicușor Beldiman.....6

Liturghia îngerilor și a sfinților
Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae.....11

**Conferința pastoral-misionară, sesiunea de toamnă în
Episcopia Giurgiului**
Pr. Gabriel Chirculeanu - Consilier Cultural.....15

**Manifestări religio-culturale dedicate
împlinirii a 20 de ani de la trecerea la cele veșnice
a părintelui Arsenie Boca.....17**

**Părintele Arsenie Boca - pictorul de la
biserica Drăgănescu.....18**

Părintele Arsenie Boca - Autobiografie.....21

**Cuvântarea părintelui Savian la înmormântarea
părintelui Arsenie**
Pr. Savian Bunescu.....23

**Eparhia Buzăului și Vrancei a fost ridicată la rang de
Arhiepiscopie.....25**

**Mesajul Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul
Giurgiului, cu prilejul ridicării Episcopiei Buzăului și
Vrancei la rang de Arhiepiscopie.....27**

**Ridicarea Episcopiei Râmnicului la rang de
Arhiepiscopie.....28**

**Festivitatea de ridicare a Episcopiei Aradului la rang de
Arhiepiscopie.....30**

Actualitatea Eparhială.....32

**Agenda de lucru a Preasfințitului Părinte Ambrozie -
luna noiembrie 2009.....39**

**Patriarhul Pavle al Serbiei, chipul rugăciunii și al
smereniei**
Ionela Mengher, redactor Radio România Internațional și
Augustin Păunoiu.....41

Biserica "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului"
Pr. Paroh Viorel Stănescu.....43

MITROPOLITUL IOSIF NANIESCU AL MOLDOVEI 1820 – 1902

În ținutul românesc istoric dintre Prut și Nistru, ocupat prin forță de Imperiul rus în anul 1812, vede lumina zilei la 27 iulie 1820¹, Ioan, fiul preotului Anania și Teodosia Mihalache, viitorul strălucit ierarh Iosif al Bisericii noastre ortodoxe. Localitatea nașterii este satul Răzălăii, ținutul Iașului, ocolul Răutului². Rămas de mic orfan de tată, și pentru că mama lui se călugărise sub numele de Fevronia, copilul Ioan la vârsta de zece ani este încredințat „ocrotirii unei rude a lor, călugărului Teofilact ierodiaconul, din Sfânta Mănăstire Frumoasa, din Basarabia”³, ctitorie a lui Ștefan cel Mare, unde devine rasofor⁴. Aflat în grija ierodiaconului Teofilact, tânărul rasofor ajunge pentru o vreme la Așezământul Sfântului Spiridon din Iași „fiind prezent la punerea pietrei fundamentale a Catedralei Mitropolitane”, de către mitropolitul Veniamin Costachi, în anul 1833⁵.

Începutul pregătirii teologice îl pune la Seminarul Socola din Iași⁶, continuând să studieze temeinic la Seminarul Teologic de la Buzău, înființat de episcopul Chesarie în 1836⁷. După ce ierodiaconul Iosif termină Seminarul de la Buzău (1840), cu rezultate de excepție, este înscris la Colegiul „Sf. Sava” din București, pe care îl va absolvi în anul 1847⁸.

A fost călugărit la 23 noiembrie 1835, de episcopul Chesarie, primind numele de Iosif, în amintirea nașului chiriarhului, episcopul Iosif al Argeșului⁹. A doua zi este hirotosit ierodiacon¹⁰, la 29 august 1850 este hirotont în ieromonah¹¹, iar la 30 noiembrie este hirotosit protosinghel de către episcopul Râmnicului, Sfântul Calinic Cernicar¹², fiind deja numit Egumen la Mănăstirea Șerbăneștii Morunglavului (din 1849)¹³, din județul Vâlcea.

Din octombrie 1857 în viața părintelui Iosif Naniescu apar numeroase schimbări: este transferat egumen la Mănăstirea Găiseni (județul Giurgiu), în 1860 va fi hirotosit arhimandrit de către Mitropolitul Nifon al Ungrovlahiei, apoi e mutat egumen în 1863 la Mănăstirea Sărindar (București), profesor de religie la mai multe școli; și în cele din urmă directorul Seminarului Central (1870-1871)¹⁴. Activitatea sa de bun administrator, om duhovnicesc cu pregătire și experiență teologică l-a recomandat pentru alegerea și hirotonia într-un arhieru la 23 aprilie 1872 cu titlul de „Mireon” (al Mirelor Lichiei).

În 18 ianuarie 1873 este ales Episcop al Argeșului,

pentru ca la 10 iunie 1875, să fie ales Mitropolit al Moldovei și Sucevei¹⁵. Instalarea mitropolitului Iosif al Moldovei și Sucevei a avut loc în Catedrala Mitropolitană Veche „Sf. Gheorghe” din Iași, la 6 iulie 1875¹⁶.

Activitatea „bunului” mitropolit în Eparhia Moldovei a fost bogată și diversă. A continuat lucrările de construire și restaurare a catedralei, începute cu 40 de ani în urmă, de mitropolitul Veniamin Costachi, între anii 1833-1839, cu fonduri de la Guvernul țării, Familia Regală și credincioși. Aceste lucrări au durat aproximativ 10 ani, până la 23 aprilie 1887 când catedrala în toată măreția

ei a fost sfințită de 12 arhieri, fiind de față Regele Carol I, Regina Elisabeta și multe oficialități centrale și locale¹⁷. Sfințirea catedralei mitropolitane a avut loc chiar în ziua, în care mitropolitul Iosif împlinea cincisprezece ani de arhierie (1872-1887) în slujba Bisericii lui Hristos.

În noua catedrală au fost aduse moaștele Sf. Cuv. Parascheva (1889), ce se aflau la Mănăstirea „Sf. Trei Ierarhi”, ctitoria mitropoliților Veniamin și Iosif primind astfel al treilea hram, după „Întâmpinarea Domnului” și „Sf. Mc. Gheorghe”, pe cel al „Sf. Cuv. Parascheva”. Înainte de sfințire, mitropolitul Iosif a adus osemintele Mitropolitului Veniamin Costache de la Mănăstirea Slatina și le-a înhumat în ctitoria sa (30 decembrie 1886).

În pofida vremurilor tulburi (Războiul de Independență 1877-1878 și a sărăciei populației), mitropolitul Iosif a restaurat bisericile „Sf. Trei Ierarhi” și „Sf. Nicolae Domnesc”, a construit clădirile în care funcționa administrația mitropoliei și locuiau părinții slujitori ai Catedralei; a îndrumat și supravegheat construirea și repararea a foarte multe biserici din eparhie, precum și conservarea bisericilor, monumente istorice¹⁸.

O grijă deosebită a avut-o Mitropolitul Iosif față de Seminarul Teologic de la Socola, întemeiat de luminatul Mitropolit Veniamin Costache în 1803. După intervenții repetate la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, mitropolitul Iosif cumpără (cu ajutorul Statului) și reamenajează palatul fostului domnitor Mihail Sturdza din Iași, de lângă Mitropolie, unde instalează Seminarul „Veniamin”, în anul 1893¹⁹, ce va funcționa în această clădire până în anul 1948. Actualmente, clădirea adăpostește sediul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dimitru Stăniloae” din Iași. Capela din interior este pictată pentru prima dată și sfințită de ierarhul moldovean

la 11 octombrie 1899²⁰.

Cu mari greutate înființează în 1892, la Iași, o Școală de Cântăreți pe care o va ajuta adeseori cu cele necesare. Și renumitul dirijor Gavriil Muzicescu (profesor) a ajutat cu bani la cumpărarea de lemne pentru încălzirea școlii²¹. Iubitor de cărți și susținător al Facultății de Teologie din București, Mitropolitul Iosif a donat bibliotecii acesteia, în 1888, mai multe volume pentru folosul studenților.

Mitropolitul Iosif Naniescu a sprijinit înființarea la Iași în anul 1880 a Societății Clerului Român, „Binefacerea”. Această societate avea misiunea de a ajuta pe orfanii și văduvele clericilor. Veniturile ei constau îndeosebi din donații și cotizații²². De asemenea, la 1 iulie 1901, a fost înființată la Iași Societatea de binefacere „Sfânta Cruce”, condusă de cenzorii controlori N. Codreanu, Titus Al. Bojinca, I. Cupa, D. Codrescu, T. Haidimache, având drept scop „Sprijinirea religiei creștine, ajutorarea reciprocă a fiecărui membru, a se ajuta în caz de boală, bătrânețe, la botez și cununii; la întreținerea comerțului ambulant etc.”²³. Iubitor de muzică bisericească și bun cântăreț „mitropolitul Iosif a fost primul ierarh român care a sprijinit înființarea corului mixt în Biserica noastră”²⁴, înființând în acest sens corul Catedralei mitropolitane²⁵ dirijat de maestrul Gavriil Muzicescu.

La inițiativa și cu susținerea financiară a mitropolitului a fost editată la Iași, între 1883-1887, „Revista Teologică”, în care erau publicate articole religioase și teologice, pastorale, circulare scrise de chiriarh²⁶, și răspunsurile Mitropolitului la acuzațiile ce i se aduceau de unele persoane din Iași. Directori și coordonatori a acestei reviste au fost numiți profesorii: Constantin Erbiceanu (1838-1913) și Dragomir Demetrescu, de la Seminarul „Veniamin”. O dată cu plecarea lui Constantin Erbiceanu la București a încetat să mai apară revista²⁷.

Activitatea editorială a mitropolitului Iosif este restrânsă, publicând mici broșuri, studii, predici, discursuri, lucrarea lui Gavriil Protul „Viața și traiul Sfinției Sale Părintelui nostru Nifon, patriarhul Țarigradului” (București, 1888, 177 pagini), dar aceasta nu l-a împiedicat în a se remarca ca un bun teolog și cunoscător al dreptului canonic, liturgică, dogmatică, morală, studiu biblic și muzică. Mitropolitul Iosif a donat întreaga arhivă, cărți foarte rare, manuscrise, documente, stampe

Academiei Române²⁸, lucru dorit și legalizat prin testamentul său. A dăruit Academiei peste 10.000 de cărți, peste 300 de tipărituri vechi românești, numeroase manuscrise și două lăzi cu documente. Ca semn al recunoștinței și prețuirii pentru activitatea sa și donația făcută, Academia Română, a ales pe mitropolitul Iosif Naniescu ca Membru de onoare la 16 aprilie 1888²⁹.

Nu a uitat nici mănăstirile pe care le-a vizitat, îndrumat și ajutat ca un bun și milostiv ierarh. A păstorit în perioada imediat următoare secularizării averilor mănăstirești, încât din lipsă de personal și bunuri materiale multe mănăstiri au fost închise sau transformare în biserici parohiale.

Mitropolitul a fost senator în Parlamentul țării, unde a ținut multe cuvântări în care a apărut interesele Bisericii și ale poporului român. De asemenea, în ședințele Sfântului Sinod, mitropolitul Iosif totdeauna se remarcă prin claritatea și puterea discursului său. „Minte luminată, profund gânditor, teolog de excepție, mitropolitul Iosif Naniescu s-a dovedit mereu a fi un element de bază al culturii epocii sale, un pion important care a lucrat întotdeauna spre edificarea și luminarea clerului și credincioșilor având conștiința că: «Biserica a fost întotdeauna călăuză luminii și a limbii, atât în privința științei cât și a literaturii»”²⁹.

A fost contemporan și le-a citit rugăciuni de dezlegare poetului Mihai Eminescu (1899), compozitorului Ciprian Porumbescu (1883) și scriitorului diacon Ion Creangă (1889). În timpul păstoririi sale, mitropolitul Iosif a colaborat cu multe personalități ale vremii: cu colegul și pictorul Gheorghe Tătărescu, care l-a ajutat la pictarea Catedralei Mitropolitane; Regele Carol I, care l-a sprijinit în demersurile făcute pentru construirea și renovarea multor biserici; învățatul episcop Melchisedec Ștefănescu, academicianul A. D. Xenopol; poetul Vasile Alecsandri³⁰, muzicologul Gavriil Muzicescu (pe care l-a ajutat să publice partiturile muzicale); a fost prieten cu istoricul Constantin Erbiceanu, autorul „Istoriei Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei Mitropolitane din Iași”, a Istoriei Seminarului „Veniamin” din Mănăstirea Socola, a zeci de articole și studii în „Revista Teologică”, contribuind la o mai bună cunoaștere a Bisericii din Moldova. Recunoscut de toți ca un ierarh milostiv (a

Mitropolitul Iosif Naniescu
(tablou din 1895)

desfășurat o importantă operă filantropică) și susținător al tinerilor studioși, mitropolitul Iosif a ajutat între alții și pe viitorul Mitropolit și Patriarh al României, Nicodim Munteanu, să studieze la Seminarul „Veniamin Costachi” și la Academia Teologică din Kiev.

Pentru toată activitatea și viața sa plină de fapte bune mitropolitul Iosif avea să fie sărbătorit de Biserica românească și popor la 6 iulie 1900 cu prilejul împlinirii a 25 de ani de păstorie în scaunul mitropolitan al Moldovei³¹.

Intrase în al 82-lea an al vieții, când cuprins de slăbiciunea fizică, blândul și milostivul Mitropolit Iosif, la 26 ianuarie 1902, trece la Domnul Cel mult iubitor de oameni. A fost înmormântat, la 28 ianuarie, lângă ctitoria sa, în partea de miazăzi, după dorința exprimată încă din viață. Plecarea sa a însemnat o pierdere însemnată pentru Biserică și pentru cei care primeau un ajutor de la păstorul lor. În testamentul său, întocmit la 8 noiembrie 1900³², se evidențiază din nou sufletul generos al mitropolitului, preocupat mai ales de progresul țării și a Bisericii, pe care le-a iubit cu mult devotament: „Toate cărțile, manuscriptele și documentele, câte se vor afla în locuința mea din București și Iași, rog pe Dl. Dimitrie A. Sturdza, a le dăruia Academiei Române, până la cea din urmă hârtie scrisă, ca acolo unde am dat, fiind eu încă în viață, mare parte din ele aici să se păstreze de-a pururi sub numele de „Biblioteca Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei, dăruită Academiei Române”, spre a se putea folosi de ele toți iubitorii de știință și toți aceia care vor voi și vor dori să cunoască trecutul istoric al Scumpei noastre Patrii și al Sfintei noastre Biserici creștine Ortodoxe”³³.

† EMILIAN LOVIȘTEANUL Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului

¹ După alți autori, Protos. Vasile Vasilache, Diac. Petru I. David, Ioan s-a născut în 1818, 20 iulie;

² M. Bardieru, *Precizări privind biografia mitropolitului Iosif Naniescu*, în „M.M.S.”, nr. 3-4, 1972, p. 233.

³ Protos. Vasile Vasilache, *Iosif Naniescu, strălucit mitropolit al Moldovei*, cu o prefață de I. P. S. Nicodim, Patriarhul României, tiparul Sfintei Mănăstiri Neamțu, 1940, p. 4.

⁴ Pr. drd. Ion Vicovan, *Un mitropolit de seamă al Moldovei, Iosif Naniescu*, în „T.V.” nr. 4-8, 1991, p. 57.

⁵ *Ibidem*

⁶ Diac. P. I. David, *Mitropolitul Iosif Naniescu, milostivul, lesne iertătorul și ctitoriul ierarh*, „M.M.B.”, nr. 1-3, 1990, p. 143.

⁷ Pr. drd. Ion Vicovan, *op. cit.*, p. 57.

⁸ Preot Constantin Nonea, *Comemorarea mitropolitului Iosif Naniescu, cu prilejul împlinirii*

a 50 de ani de la moartea sa, în „M.M.S.”, nr. 4,5,6, 1952, p. 43.

⁹ Pr. N. Șerbănescu, *Episcopii Argeșului*, în „M.O.”, (1965), nr. 7-8, pp. 615-617, apud Diac. P. I. David, *op. cit.*, p. 143.

¹⁰ Protos. Vasile Vasilache, *op. cit.*, pp. 17-18.

¹¹ Diac. P. I. David, *op. cit.*, p. 145.

¹² Pr. drd. Ion Vicovan, *op. cit.*, p. 58.

¹³ Al. Bordieru, *op. cit.*, p. 234.

¹⁴ Pr. drd. Ion Vicovan, *op. cit.*, p. 60.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Protos. Vasile Vasilache, *op. cit.*, p. 70, cf. Diac. P. I. David, *op. cit.*, p. 148.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Arhivele Statului Iași, *Fondul Mitropoliei și Sucevei, Dosar 21/1880-1882*.

¹⁹ Protos. V. Vasilache, *op. cit.*, prefață, p. VI-VII.

²⁰ După Pisanian din paraclisul cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, din Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” - Iași.

²¹ Arhiva M.M.B., Dosar 104 din 1902.

²² Curierul Foamea Intereselor Generale, 22 octombrie, 1889, p. 2-3, apud Constantin C. Angelescu, *Contribuții la biografia mitropolitului Iosif Naniescu*, în „M.M.S.”, nr. 1-2, 1982, p. 60.

²³ Arhiva M.M.B., Dosar nr. 118/1902.

²⁴ Pr. drd. Ion Vicovan, *op. cit.*, p. 66.

²⁵ Moldoveanu, Nicu, *Creația corală în Biserica Ortodoxă Română de la pătrunderea ei în cultul divin până la sfârșitul secolului al XIX-lea*, în „S.T.”, nr. 7-8, 1967.

²⁶ Nerva Hodoș și Al. Sădi Ionescu, *Publicațiile periodice românești*, tom I, București, Ed. Academiei Române, 1913, p. 597, apud Constantin C. Angelescu, *Contribuții la biografia mitropolitului Iosif Naniescu*, în „M.M.S.”, an LVIII, nr. 1-2, 1982, p. 61.

²⁷ „Revista Teologică”, IV, nr. 37 din 18 ianuarie 1887, p. 296, apud Constantin C. Angelescu, *op. cit.*, p. 61.

²⁸ V. Dudu, *Mitropolitul Moldovei Iosif al II-lea Naniescu și Academia Română*, Iași, 1941, extras din Revista „M.M.S.”, nr. 11, noiembrie, 1940.

²⁹ Petre Popescu Gogan, *Istoria Academiei Române, Capitolul: Membrii Academiei Române (1866-1966)*, p. 11, apud Constantin C. Angelescu, *op. cit.*, p. 65.

³⁰ *Sumarele Ședințelor Sfântului Sinod*, în „B.O.R.”, 1882, nr. 6, p. 343.

³¹ Pr. Gabriel Cocora, *Din corespondența mitropolitului Iosif Naniescu cu Vasile Alecsandri*, în „M.M.S.”, 1971, nr. 7-8, p. 512.

³² *Aniversarea a 25 de ani de arhipăstorie pe scaunul Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei a I.P.S. Mitropolit D. D. Iosif Naniescu*, în „B.O.R.”, nr. 5, 1900, pp. 361-394.

³³ *Testamentul Mitropolitului Iosif Naniescu*, Arhivele Statului, Iași, Colecția Documente, Pachet 168, nr. 70, rola 46.

SLAVIREA OMILETICĂ A MITROPOLITULUI IOSIF NANIESCU

De-a lungul timpului, viața și activitatea Mitropolitului Iosif Naniescu au constituit obiectul mai multor studii și cercetări, care au reliefat diferite aspecte.

Mitropolitul Iosif Naniescu era un bun vorbitor, cu voce catifelată și plăcută, controlată cu inteligență și simț artistic. Avea imaginație bogată și era un bun cunoscător al Sfintei Scripturi și al Sfinților Părinți. Cărturar cu preocupări vaste, Iosif Naniescu a consacrat mare parte din activitatea sa misiunii predicatoriale, afirmându-se ca remarcabilă personalitate a cuvântului rostit din amvonul bisericii strămoșești. Astfel, însuflețit de ideile înaintate ale timpului, folosește predica drept mijloc de educație religioasă, morală și socială a credincioșilor, fiind un misionar înainte de apariția problemelor misionare și combătând numeroase nedreptăți a căror victimă erau cu precădere păstoriții săi.

La înălțătoarele slujbe oficiate în marea catedrală, care acum strălucea prin podoaba ei, ierarhul Moldovei avea o deosebită grijă ca amvonul pe care îl ridicase să strălucească prin râvna vestiților predicatori. Pe cât timpul îngăduia, adesea predica el, dar pentru ca izvorul cel viu al învățaturii sfinte să se reverse mereu în sufletele însetate de adevărul sfânt, întotdeauna s-a îngrijit ca în postul de predicator al catedralei să aibă preoți destoinici. Astfel, la început a avut pe arhimandritul Isaia Teodorescu, profesor și director al Seminarului „Veniamin Costachi”, pe arhiereul Varlaam Răileanu, iar după acesta, pe tânărul ierodiacon Nicodim Munteanu, cel mai scump fiu sufletească al său, viitorul patriarh al României (1939-1948). Pentru o serioasă pregătire a predicii, mitropolitul a hotărât ca predicatorul, sâmbătă seara, să-i prezinte predica scrisă pentru a o citi. De aici ne putem convinge de prețuirea cea mare pe care o acorda el predicii. Temeinica ei pregătire și controlul ierarhului însuși sunt cele două mărturii despre felul în care a strălucit amvonul catedralei mitropolitane în vremea lui Iosif Naniescu.

Pe lângă predicile rostite în catedrala mitropolitană și în bisericile în care a slujit, mitropolitul era invitat să rostească în momentele festive, ocazionate de marile evenimente din viața

Mitropolitul Iosif Naniescu (1875-1902).
Tabloul de Octav Băncilă - 1901

biserică și națională, cuvântările solemne în prezența intelectualității și a marilor boieri, unde locurile de frunte le ocupau domnitorul și mitropolitul țării.

De aceea, în cele ce urmează, vom încerca prezentarea succintă a preocupărilor omiletice ale marelui mitropolit, analizând selectiv câteva dintre cuvântările ocazionale.

Întrucât o privire de ansamblu asupra tuturor predicilor ierarhului Iosif Naniescu ar necesita un spațiu editorial extins, în continuare vom avea în vedere, spre exemplificare, numai două pareneze:

1. „**Cuvânt funebru pentru răposatul întru fericire Chesarie, Episcopul Buzăului, răposat la 30 Noiembrie, anul 1846 și pus la pomenirea de 40 de zile, de Ierodiaconul Iosif Naniescu, care cuvânt s-a tipărit atunci cu cheltuiala casei Episcopiei Buzăului,**

în tipografia pitar. Zaharia Carcalechi în București, la începutul anului 1847”¹

Planul acestui necrolog este clasic: text biblic, introducere, tratare și încheiere. Ceea ce observăm este faptul că lipsesc formulele de adresare. Predica are următoarea structură:

Textul biblic (motto-ul): „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința” (Evrei 13,7). Așa cum prevăd regulile utilizării textului, mitropolitul Iosif anunță de la început tema propusă pentru tratare.

Introducerea pornește de la ideea că Dumnezeu este Stăpânul cerului și al pământului și exprimă adevărul că viața și moartea sunt în mâna Lui. Invocând cuvintele psalmistului David: „Întru început, Tu Doamne l-ai întemeiat și lucrurile mâinilor Tale sunt cerurile, acelea vor pieri și se vor schimba, iar Tu același ești, și anii Tăi nu se vor împuțina” (Psalmul 101, 25), autorul face următoarea constatare: „Toate așadar, în lume sunt pentru ca să fie; se arată în puțin, pentru ca să piară și să se schimbe; aceasta este soarta tuturor fapturilor în lume, aceasta este asemenea și a omului, acest zeu al pământului: a se naște, a trăi și a muri, iată deviza lui.

(1902) - Arhivele Statului, Iasi

Vădăscul de doi și opt (183) / Vădăscul de doi și opt
 Vădăscul de doi și opt
 Prin Președinte
 Președinte

In numele Tatălui, și al Fiului și al Sfântului
Duh, Sărmă bogată preamărită; cîntec, sfînta și
nădărușă:

[illegible][illegible]

for de folos Sfintei noastre Nisurari si de curajul nostru Talui. —

[illegible][illegible]

Dar pentru că dorința mea arzătoare să văfite rădămintele, am hotărât
a o lăsa scrisă; ca celălaltă mea vorită înclintamentul meu și am rugat.

Prorocul din cartea de la Calcevi e mult mai mare, are
e în Casa Domnului și se arată în cartea de la Calcevi și în fața so-
ției noastre. Prorocul e de la Calcevi, nu de la Calcevi.

[illegible]

cerca mea dar conținând din câte: manuscrise și tipări. În
acei ani București, în casele lucrătoare de muncă din cartea literară. În
reședințele metropolitane, câte și manuscrise. În casele
am dăruit douăzeci și două. În obiecte care, întru
moment și altă se apăsă răsturnă, precum și din alte lucruri
la firea sa, mai ales se au am dăruit, am fost participat,
am, se nu după scrierile mea din viața, singura mea acasă
găsiți, pentru așezarea țării, nu am dat tot ce am avut și
totuși în câte privărilor me și în care cuprins, pentru se acasă
găsiți și după a mea, din se nu am în prada și marea
marea mea de acasă, din aceluși punct și cuprind cu

in astfel timp și la persoane care au urdit războaie aduce la îndeplinire. —

[illegible][illegible]

1) Se fu comunimental in local preare l'assaratul, lungi zindul
Bisericii, cele noi, vechiata mitropolia din Iasi, in afara, lungi zindul
parohiei, dupa cum se si sa parea pe comunimentul nou, parohia e, mai ales
pe care au fost cele, fiind inca sa vata, vata a nuda si ca, in masa de la si
a, in masa de la si

[illegible]

3/ Roz pe Domnul Dumnezeu si sludza ca toti indreptatiti sunt
bisericii, in asa si armonizandu sacre, cauti de actual si altii cari apartin bi-
sericii si culturii, ca si core, cari pot fi uzal bisericii, ca inose, totu

Da, fraților, noi ne naștem numai ca să murim și petrecem în lume ca niște călători, care vin, trec și se duc”².

Tratarea cuprinde cuvinte de laudă la adresa părintelui său duhovnicesc, episcopul Chesarie al Buzăului, care constituie o pildă vrednică de urmat prin „petrecerea sa modestă, înfrânată și sfântă, râvna sa înfocată, atât întru cele bisericesti și sporirea bunelor moravuri, cât și pentru înaintarea și fericirea Nației sale; iar mai presus de toate stăruirea ce cu dinadinsul pune întru a îndemna la moralitate cu cuvântul și a da exemplu cu fapta”³.

După ce evocă personalitățile episcopilor Damaschin al Râmnicului, Chesarie al Râmnicului, Filaret și Iosif al Argeșului, autorul face o scurtă schiță biografică a episcopului Chesarie, în care prezintă și înfăptuirile sale chiriarhale de mare valoare, apoi, ca un fin psiholog, ne înfățișează următoarea caracterizare: „Modestia purtării sale și cumpătarea traiului cu adevărat monahică, filosofică; strășnicia moralului evanghelic păstrat cu stăruire și cu cuvântul și cu pilda; regula și pompa slujbei dumnezeiești întru toată maiestatea sa; îngrijirea cea cu dinadinsul pentru buna orânduială a bisericilor și purtarea preoților întru împlinirea cu scumpătate a datorii lor. Toate acestea au fost lucrurile acelea însemnate la care Preasfinția Sa a jertfit, mai cu seamă, cu mulțumire și entuziasm mulțimea anilor ce a ocupat Scaunul păstoresc...Dorințele sale, pentru o mai bună stare a Bisericii Române și a clerului ei; râvna cea înfocată pentru a ajunge mai curând înființarea aceluia ideal al său, atât de favorit, îl sfășia ziua și noaptea; și dacă o putere mai presus de om ar fi fost în dispoziția sa, atunci s-ar fi văzut a se înființa acele lucruri ce numai inimile cele sincere, abia cutează a ura omenirii, patriei și nației sale. Dar puterile omului fiind mărginite și împrejurările felurite, el nu poate mai mult decât a lucra așa mărginit, a dori și a se ruga. Așa a făcut fericitul: ceea ce a fost în puterea sa a lucrat, ce nu a putut a dori, pentru ce a dori s-a rugat”⁴.

Încheierea are două momente: o scurtă sinteză a celor dezvoltate anterior și următorul îndemn adresat celor de față: „Tot care e român adevărat, bine simțitor și bine cugetător, verse astăzi o lacrimă asupra mormântului aceluia ce nimic n-avea mai presus de tot ce e român, virtuos, cinstit, adevărat. Verse, zic, o lacrimă asupra aceluia ce faptele sale îi arată învederat simțămintele, și strigă repetându-i vorbele: neinteresare, jertfă, credință, dreptate, îndreptare... Deșteaptă-se toată răutatea, pizma și stricăciunea, și afle că noi plângem pe un arhiereu cuvios, un patriot virtuos, un bărbat rar în felul său”⁵.

2. „Cuvântul făcut de Înalt Prea Sfințitul Arihiepiscop Mitropolitul Moldovei și Sucevei și exarh al Plaiurilor, D. D. Iosif Naniescu cu ocaziunea sfințirii bisericii celei mari Catedrala Mitropoliei din Iași”⁶

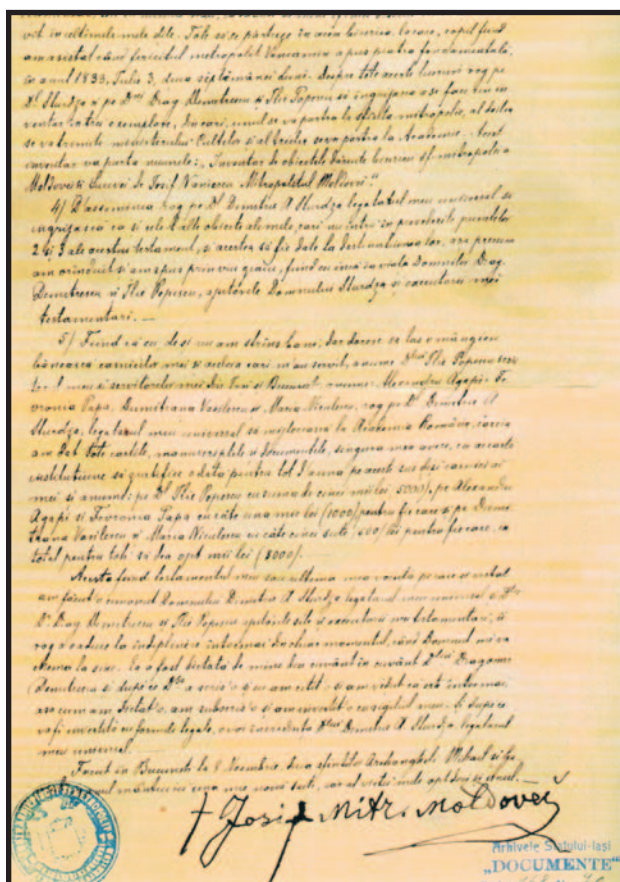
Predica aceasta, cu un bogat conținut teologic a fost rostită în prezența regelui Carol I, a reginei

Maria, a 12 arhieriei, nenumărați preoți, diaconi și credincioși, în ziua de 23 aprilie 1887. Planul predicii este următorul: text evanghelic, introducere, tratare și încheiere.

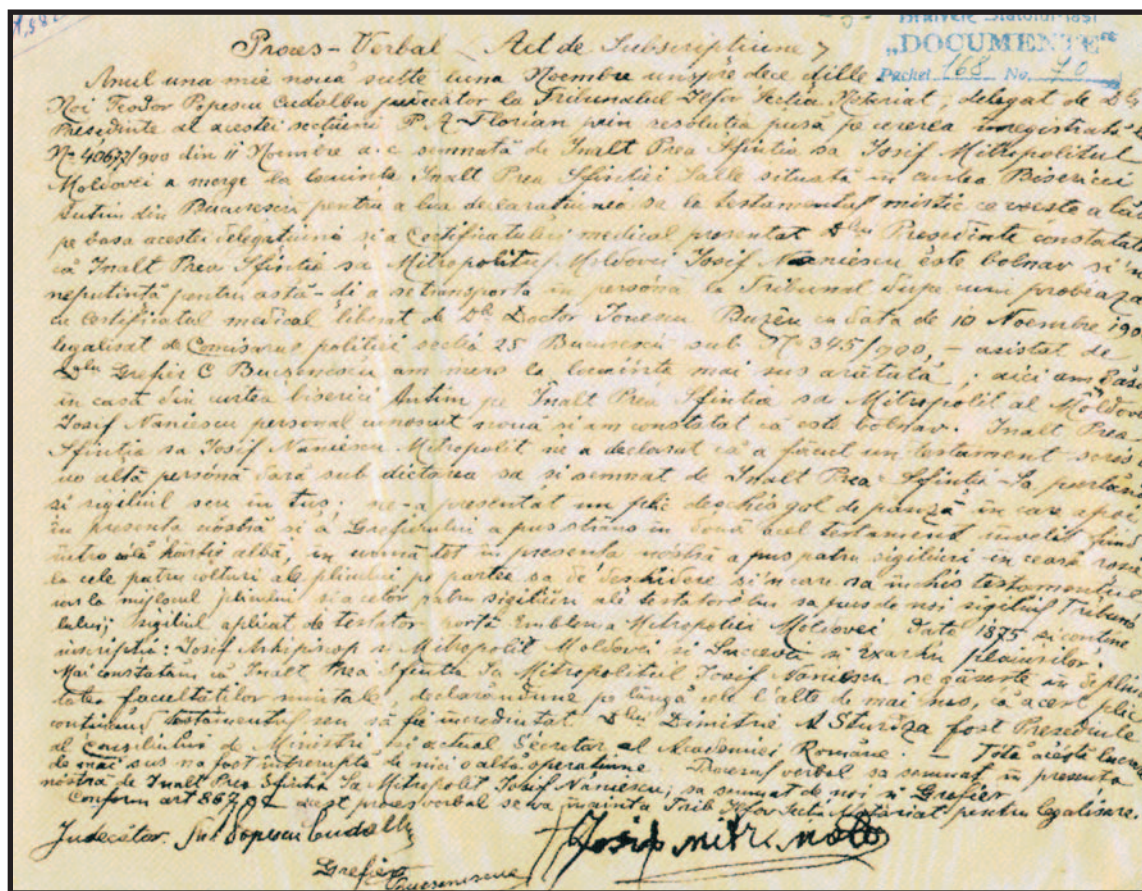
Textul biblic (motto-ul): „Doamne, iubit-am bunăcuviința casei Tale și locul locașului slavei Tale”(Psalmul 25, 8); „După aceea m-a dus pe calea porții de la miazănoapte, în fața templului, și am privit și, iată, slava Domnului umplea templul Domnului, și am căzut cu fața la pământ”(Iezechiel, 44, 4). Din aceste două texte se vede clar tematica abordată de predicator pe parcursul predicii.

Introducerea cuprinde evocarea personalității primului ctitor al catedralei, mitropolitul Veniamin Costachi, care prin înființarea Seminarului, prin tipărirea multor cărți pe cheltuiala sa proprie, prin împodobirea tuturor mănăstirilor, începând cu cele mari și terminând cu cele mai mici schituri „de prin cătune și de pe dealurile și câmpiile țării”, în tot timpul arhipăstoririi sale a stat în fruntea învățământului public⁷. Apoi arată importanța Bisericii pentru spiritualitatea și unitatea neamului românesc, precum și atotprezența și purtarea de grijă alui Dumnezeu: „Atunci când profeții Iezechiel și Isaia, referindu-se la Biserică, spun Casa Domnului, din aceste cuvinte ale profeților noi învățăm a cunoaște gloria cea mare și nedescrisă a puterii și mării lui Dumnezeu... Trebuie să înțelegem dar, că această numire nu este decât un pogorământ pentru natura cea muritoare și mărginită a omului și trebuie să o înțelegem în sens figurat, tot așa cum înțelegem și când zicem împreună cu psalmistul : << Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria >>. Care este dar casa lui Dumnezeu Cel ce este nemărginit și atotputernic? Căci de ne vom închipui că Dumnezeu locuiește în casă mărginită, făcută de om, atunci păcătuim. Dar marele profet Isaia nu ne lasă să greșim în această privință. El zice, ca din partea lui Dumnezeu: Ce casă îmi veți zidi Mie, zice Domnul? Care este locașul Meu? Oare nu cerul îmi este Mie scaun și pământul așternut picioarelor Mele? (Isaia 66, 1) și adaugă profetul: Că cel Atotputernic nu în casă făcută de mâini omenești locuiește, fiindcă El prin ființa Sa este nemărginit”⁸.

Tratarea cuprinde o descriere a rolului Bisericii în viața poporului roman, scopul ei fiind acela de a „uni pe toți binecredincioșii în aceeași cugetare, în aceeași credință, în aceleași simțăminte și chiar în aceleași aspirațiuni, prin iubire și devotament pentru binele comun”⁹. După o succintă descriere a eforturilor depuse pentru ridicarea și împodobirea impunătoarei catedrale, mitropolitul Iosif arată mai departe că Biserica, pe lângă scopul de a-i călăuzi pe credincioși spre mântuire, de a-i apropia de Dumnezeu, a avut și un rol social-caritativ, acela de a-i ajuta pe cei suferinzi și întristați, întrucât „nemuritorii noștri domni din vechime au împodobit pământul patriei cu aceste monumente religioase, biserici și mănăstiri, înzestrându-le și cu averi îndestulătoare pentru întreținerea și conservarea lor perpetuă în toate

Plicul sigilat în care s-a aflat testamentul mitropolitului Iosif - Arhivele Statului, Iași

Procesul-verbal de întocmire a testamentului mitropolitului Iosif

generațiile următoare, pentru existența celor ce viețuiesc într-însele, servitori ai Bisericii și pentru adăpostirea săracilor, neputincioșilor și văduvelor, care alergau la aceste limanuri de mântuire fugind de viforele și nevoile vieții lumești”¹⁰.

Însă Biserica, arată autorul, a avut și un scop educativ-moral și cultural, ea reprezentând „temelia societății, temelia existenței acestui popor, Biserica a fost școala poporului, școala de morală și lumină, școala de ordine și disciplină, școala de iubire și frăție; pentru că Biserica noastră este Biserică națională, precum și clerul nostrum este național, ales și ieșit din sânul națiunii poporului roman; de aceea, el nu poate să simtă și să cugete decât numai românește”¹¹.

Mitropolitul cărturar nu omite să arate adevărul că Biserica strămoșească este cea care a păstrat ființa națională, ea a fost „în toate veacurile trecute nava care, ca și arca lui Noe, din timpul diluviului universal, a salvat existența neamului românesc, rezistând cu putere în contra furiei valurilor noianurilor de ginți năvălitoare și cotropitoare, din veacurile trecute și ne-a conservat nouă până astăzi limba, istoria și naționalitatea prin unitatea credinței religioase”¹².

Incheierea cuprinde sfaturi practice, deosebit de actuale: „Să menținem credința în Dumnezeu împreună cu tradițiile și obiceiurile strămoșești, căci bătrânii noștri cu acestea au trăit, cu acestea au înfruntat toate nevoile străbătând veacurile până-n zilele noastre și conservându-ne nouă țara, biserica și naționalitatea, nedespărțite una de alta. Și Dumnezeuul părinților noștri va fi totdeauna și cu noi, precum a fost cu ei, căci numai astfel vom păstra patrimoniul strămoșesc, care este depozitul cel mai sacru pe care ei ni l-au încredințat, și pentru care ei ziceau că, podoaba și fericirea unui neam este paza legilor strămoșești”¹³.

Parcurgând textele acestor predici, am constatat că mitropolitul Iosif Naniescu a desfășurat o activitate deosebită și în domeniul omiletic, însuflețit de marea sa pasiune și conștiință a datoriei chiriarhale pentru transformarea amvonului Bisericii într-o adevărată tribună de slujire a păstoriților săi, prin intermediul căruia le transmitea cunoștințe religioase, morale, culturale și patriotice.

Observăm că limbajul predicilor este simplu, ales cu grijă, cu bogat fond biblic, adaptat ascultătorilor și împrejurărilor unde vorbea. Este necesar să scoatem în evidență bogăția vocabularului și a mijloacelor literare folosite de autor în slujba propovăduirii sale. Vocabularul nuanțat și variat, strânsa legătură și prețuirea înaltă a autorului pentru graiul viu și colorat al poporului. În cuvântările sale, vrednicul ierarh folosește și diferite figure retorice. Dintre ele amintim: *epitetul*: „soarta atât de fatală”, „întristarea noastră adâncă”, „plângerea cuviincioasă”, „limba îmbelșugată în vorbire”, „chemare înaltă”, „ceasuri sublime”, „lumina cea neînserată”; *metafora*: „este modelul păstorilor și fala Arhierilor”, „un nou câmp de lupte se deschide acum pentru luptătorul cel bun”, „se odihnește în sânul veșniciei”, „umbre

respectuoase și sfinte”, „faptele tale ai adus jertfă la altarul Patriei”; *personificarea*: „a reînviat limba subjugată”, „deșteptând aducerea aminte a timpului trecut...Biserica strigă”, „schiturile de prin munți plâng astăzi, bisericile, casele și alte lucruri strigă și vor striga până la timpii cei mai depărtați”, „inimile cele mai sincere abia cuteză a ura omenirii”; *prosopopeea*: „Ferice ție suflete îndumnezeit, laudă și vouă, suflete fericite!”; comparația: „și lumea seamănă cu un teatru care înfățișează tot felul de scene”, „aceștia ca niște luceferi ce înfrumusețează tăria cerului strălucesc în templul național prin luminile virtuților lor”, „astfel, ca un alt Zorobabel s-a apucat a rezidi acest Ierusalim”; *interogația retorică*: „pentru ce ne mâhnim atâta, ne întristăm și plângem pre cei ce mor?”, „Dar pentru fericitul Grigorie Mitropolitul, acest din urmă ce voi zice?”; *antiteza*: „ca unda râului pe care apusul soarelui nu o mai vede a uda același țărnam unde a văzut-o în răsăritul său”, „neștiința de a trăi și de a muri”, „îl sfâșia ziua și noaptea”; *exclamația retorică*: „Laudă și vouă, suflete fericite!”, „Însă, o, umbre respectuoase și sfinte...!”; *Invocația retorică*: „Dumnezeule al bunătății și al înțelepciunii!”, „O, pământean binecuvântat! O, Arhieru cuvios! O, muritor fericit!... O, suflet virtuos!”; *sinecdoca*: „mai toate schiturile au cunoscut mâna sa cea făcătoare de bine și ajutătoare”.

Stilul gramatical se caracterizează prin: corectitudine, puritate, precizie, proprietate, oralitate, claritate, finețe, naturalețe, demnitate și armonie. Predica sa realistă, bazată pe Sfânta Scriptură și pe Sfinții Părinți, dar adânc înrădăcinată în problemele vieții, constituie cea mai grăitoare pildă despre cum trebuie să fie o cuvântare. Numai urmând această cale, ea își va atinge scopul: fericirea credincioșilor pe pământ și dobândirea mântuirii în viața veșnică. De asemenea, remarcăm că toată osteneala oratorică a mitropolitului Iosif Naniescu, starețul de odinioară al mănăstirii Găiseni (Strâmbu), de la un capăt la celălalt, este străbătută de smerenie și simplitate, virtuți ce i-au caracterizat pilduitoarea viață.

Pr. Asist. Univ. Drd. Nicușor Beldiman

¹ Tipografia Cărților Bisericești, București, 1892.

² *Ibidem*, p. 4.

³ *Ibidem*, p. 6.

⁴ *Ibidem*, p. 14.

⁵ *Ibidem*, p. 16.

⁶ Tipografia Națională, Iași, 1887.

⁷ *Ibidem*, p. 6.

⁸ *Ibidem*, p. 8.

⁹ *Ibidem*, p. 10.

¹⁰ *Ibidem*, p. 11.

¹¹ *Ibidem*, p. 22.

¹² *Ibidem*, p. 29.

¹³ *Ibidem*, p. 30.

Liturghia îngerilor și a sfinților

Toată creația laudă pe Domnul, atât cea neînsuflețită, în mod inconștient, cât și cea însuflețită, în mod conștient. Desigur, cea neînsuflețită își face deplin vădită lauda adusă lui Dumnezeu prin creațiunea însuflețită, conștientă. Deci și cetele îngerești laudă pe Domnul în mod conștient (Isaia 6, 1-6). Îl laudă chiar cu mai multă putere și uimire, pentru că ele cunosc mai bine slava Lui. Cu cât este mai plină o faptură de Dumnezeu, cu atât Îl laudă mai mult. Îngerii au cunoscut prin Biserică și taina minunată a întrupării și jertfei

Fiului lui Dumnezeu pentru oameni (Efes. 3, 10) și îl laudă și pentru aceasta, luând putere din și mai marea înțelegere a ei (cum zice Sfântul Grigorie Palama), pentru a sluji și ei spre mântuirea oamenilor. Aceasta echivalează cu o mai mare predare a lor lui Dumnezeu, deodată cu o mai mare smerenie a lor, aducând oamenilor ca fapturi inferioare lor o astfel de slujire, așa cum a făcut-o Fiul lui Dumnezeu însuși, făcându-Se om, iar prin aceasta înălțând umanitatea la nivelul Său, nu prin ființă, ci prin bunăvoință. Îngerii urmează pilda aceasta uimitoare pentru ei a Fiului lui Dumnezeu, slujind Lui ca om și, ca urmare, omului în general, deși aceasta ca existență creată se află pe o treaptă inferioară.

Slujirea aceasta și-o arată îngerii și prin faptul că însoțesc pe Hristos în Liturghia cerească ce o săvârșește neîncetat în fața Tatălui, prezentându-se cu jertfa Lui, și ca urmare, și în Liturghia din locașul bisericesc, ca extindere a aceleia. De aceea, rugăm pe Dumnezeu la intrarea cu Evanghelia care echivala în secolele creștine primare cu începutul Liturghiei:

"Stăpâne, Doamne Dumnezeul nostru, Cea ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și arhanghelilor, spre slujba slavei Tale, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie și intrarea sfinților îngeri, care slujesc împreună cu noi și împreună slăvesc bunătatea Ta". Rugăm, adică,

pe Dumnezeu ca în slujirea liturgică ce o începem noi să avem împreună cu noi în planul nevăzut pe îngeri, sau să ne aflăm și noi împreună cu îngerii în Liturghia neîncetată a lor din planul nevăzut, în care însoțesc pe Hristos în neîntrerupta prezentare a jertfei Lui în fața Tatălui ceresc, predându-se și ei împreună cu Hristos Tatălui. Hristos Se predă veșnic Tatălui ca om, ca să atragă toată creația într-un act de predare împreună cu Sine Tatălui. De aceea, spunem și la intrarea cu Cinstitele Daruri ce închipuiesc pe Hristos, Care le

va preface în Trupul și Sângele Său, că închipuim pe heruvimi, având să-L primim pe Hristos ca jertfă, cum L-au primit și ei, dar Îl și înconjurăm în aducerea jertfei Lui, așa cum și ei fac aceasta. El se lasă înconjurat și de noi în aducerea jertfei Sale Tatălui, întrucât o aduce pentru noi și ne aduce și pe noi, prin aceste daruri. Căci și îngerii primesc, pe de o parte, o creștere spirituală din jertfa lui Hristos, iar pe de alta îl însoțesc pe El în aducerea jertfei Lui. Acestea se petrec cu îngerii permanent în cer. De aceea, și când Hristos se face preot cu jertfa Sa adusă Tatălui pentru noi pe altar, îngerii îl însoțesc în chip nevăzut. Astfel, prin participarea îngerilor la Liturghia din locașul bisericesc nu fac decât să continue să-L însoțească pe Hristos în lucrarea prin care El își face Liturghia cerească prezentă în locașul bisericesc. De aceea, scoatem și la Proscomidie o păticească și pentru îngeri. Ei nu pot rămâne departe de jertfa ce o aduce Hristos neîncetat în cer Tatălui pentru oameni, jertfa pe care și-o face prezentă și în Liturghia din locașul bisericesc, așa cum nu rămâne străină nici Maica Domnului, deși nici pentru ea, nici pentru ei, jertfa lui Hristos nu s-a adus și nu se prezintă neîncetat spre iertarea păcatelor, ci spre cinstirea ei și a lor, sau însoțită și de adeziunea și bucuria ei și a lor; spre însușirea duhului de jertfă al lui Hristos în slujirea mântuirii oamenilor.

Dar îngerii slujesc lui Hristos ajutând pe oameni la mântuirea lor, și întrucât îi ajută pe aceștia să întoarcă lui Hristos cosmosul ca dar după ce l-au primit de la Dumnezeu, și prin aceasta să se predea și pe ei. Căci îi ajută și ei să învingă duhurile rele care le stimulează în mod înșelător egoismul, trezind și sporind în ei lăcomia prin care fac și din univers un obiect de vrajbă între ei, și pofta care îi face să socotească universul o proprietate exclusivă și unică a lor.

Îngerii împlinesc și prin aceasta voia lui Hristos, Care prin jertfa Lui le-a inspirat și oamenilor duhul de jertfă și le-a prilejuit unirea cu El în Liturgia în care e prezent cu această jertfă și a slăbit și puterea demonilor. Fiindcă le dau și ei putere oamenilor să biruiască ispitele demonilor, a căror slăbire esențială a adus-o Hristos prin Crucea Lui. Căci "El a dezbrăcat domniile și puterile și le-a dat pe față cu hotărâre, biruind asupra lor prin cruce" (Col. 2, 15). Ei ne ajută să împlinim ceea ce ne sfătuiește Sfântul Apostol Pavel, slujind lui Hristos Cel Care ne întărește prin Crucea Lui: "În sfârșit, fraților, întăriți-vă în Domnul și întru puterea tăriei Lui. Îmbrăcați-vă cu toate armele lui Dumnezeu ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolului. Căci lupta noastră nu este împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva domniilor, stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății răspândite în văzduhuri" (Efes. 6, 10-13).

Deci îngerii slujesc lui Hristos sau Crucii Lui, slujind mai ales mântuirii oamenilor și prin aceasta și scoaterii prin oameni a universului din întunericul lipsei de sens și dăruirii întregii creații văzute lui Hristos și prin El Tatălui. Îngerii nu pot prezenta ei universul lui Hristos ca jertfă a lor, pentru că nu au trupuri prin care să poată lucra ca ei și pentru care li s-ar fi dat și lor de Dumnezeu ca dar. Însă tocmai prin dezinteresul lor pentru cele materiale pot ajuta pe oameni în slăbirea lăcomiei lor pentru acestea și să întărească în ei puterea de a nu se alipi prea mult de ele. În sensul acesta se poate înțelege și ideea Sfântului Maxim Mărturisitorul că îngerii sunt preoții universului, chiar dacă acestui univers îi aparțin și oamenii, sau chiar dacă pe o treaptă mai apropiată de universul material se află și oamenii ca preoți ai lui. În această calitate îngerii ajută universul, care constă din făpturi însuflețite și neînsuflețite, să se mențină în unitate și să înainteze împreună cu ei, cum spune Sfântul Maxim, tot mai mult în

Dumnezeu, așa cum ajută în locașul bisericesc preoții din altar să țină într-o unitate pe credincioșii din naos și îi ajută să înainteze împreună cu ei tot mai mult în unirea cu Hristos (Mystagogia, P.G. 91. col. 969-972).

În acest înțeles s-ar putea înțelege darul ce-l aduc îngerii în Liturgia cerească Arhiereului Hristos, ca univers întreg, pentru a fi transfigurat sau îndumnezeit de El. Dar acest act este și el o predare a lor și a universului, în sensul însușirii Crucii lui Hristos. Astfel, toată creația e chemată să se adune în Hristos și prin El în Tatăl prin Cruce (I Cor. 15, 28). Prin Fiul, Care rămâne în veci Arhiereu al propriei jertfe, se va reface unitatea armonioasă a întregului univers, o dată cu biruirea vrăjmașilor Lui și ai unității creației: "Iisus, prin aceea că rămâne în veac, are o preoție netrecătoare. Pentru aceasta și poate să mântuiască desăvârșit pe cei ce se apropie printr-însul de Dumnezeu, căci pururea e viu ca să mijlocească pentru ei" (Evrei 7, 24-25).

Slujirea îngerilor contribuie astfel la ridicarea întregului univers într-o Liturghie cosmică.

Despre slujirea Fiului lui Dumnezeu de către îngeri, privit în El însuși și după ce S-a făcut Om și S-a jertfit pentru oameni, cu o nouă și mai mare înțelegere a măririi Lui, dar prin aceasta și a omului, vorbește Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Filipeni și în cea către Evrei. În Epistola către Filipeni 2, 10, spune: "Pentru aceea (pentru jertfa Lui pentru oameni) și Dumnezeu L-a preaînălțat pe El (ca om) și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de tot numele, ca întru numele Lui tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești". Iar în Epistola către Evrei spune despre Hristos: "Care fiind strălucirea slavei și chipul ipostasului lui Dumnezeu și care ține toate cu cuvântul puterii Sale, după ce a săvârșit curățirea păcatelor noastre, a șezut de-a dreapta slavei întru cele prea înalte, făcându-Se cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit nume mai presus de ei... Căci căruia dintre îngeri i-a zis Dumnezeu vreodată: Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut. Îngerii care nu sunt toți duhuri slujitoare, trimiși să slujească pentru cei ce vor fi moștenitori ai mântuirii?" (Evrei 3-5, 14).

Însăși lauda adusă Fiului lui Dumnezeu cel întrupat pentru jertfa Lui ia putere din starea de neîncetată jertfă a Lui. Căci această laudă i-o aduc lui Hristos îngerii împreună cu sfinții, ca o jertfă a lor, cum se spune în Sfânta Liturghie: "Jertfa

laudei". Dar la lauda aceasta îngerii ajută și pe oameni și prin ei întregul cosmos. Aceasta se spune în Apocalipsă: "Și am văzut și am auzit glas de îngeri mulți, de jur împrejurul tronului și al ființelor și al prezbiterilor (care se pare că sunt evangheliștii și apostolii - primii prezbiteri), și era numărul lor zeci de mii de zeci de mii (miliarde), zicând cu glas mare: „Vrednic este Mielul cel înjunghiat ca să ia puterea și bogăția și înțelepciunea și tăria și cinstea și slava și binecuvântarea. Și toată făptura care este în cer și pe pământ și sub pământ și în mare și toate câte sunt în acestea, le-am auzit, zicând: celui ce șade pe tron și Mielului fie binecuvântarea și slava și puterea în vecii vecilor" (Apoc., 5, 11-13).

Mielul înjunghiat aduce toate la unitate în simțirea Lui de Miel și unitatea aceasta se arată în lauda ce I-o aduc toate. Liturghia din locașul bisericii e și ea o laudă a Mielului, în care răsună spiritual lauda Liturghiei nevăzute și lauda Liturghiei cosmice.

Omul ca persoană este și el o biserică sau un locaș al lui Dumnezeu. Căci zice Sfântul Apostol Pavel: "Nu știți oare că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?" (I Cor. 3, 16). Și nu numai împreună credincioșii sunt biserică a lui Dumnezeu, ci și fiecare în parte. Și nu numai sufletul fiecăruia este un templu, ci și trupul, căci Hristos a murit cu trupul, sfințindu-l și înviindu-l. Și această înnoire și arvună a învierii ne-o comunică și nouă. Prin aceasta nu mai suntem închiși în noi înșine, ci deschiși lui Dumnezeu și proprii Lui." Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt, care este în voi, pe care-L aveți de la Domnul, și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu preț. Slăviți dar pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu" (I Cor. 6, 19-20). Fiind templu al lui Dumnezeu, omul nu este stăpân cu totul peste sine, ci este slujitor al lui Dumnezeu, deși se cere să-și facă slujirea și cu libertatea lui. Omul nu este o existență care nu mai are deasupra sa nimic, ci este atârnat de Dumnezeu cel transcendent, sau e legat de El. Prin aceasta este preot al lui Dumnezeu pentru sine. Dar tocmai pentru că nu e de sine, ci al lui Dumnezeu cel nemuritor, omul a scăpat de moarte; sau chiar murind, el continuă să trăiască, pentru că este al lui Dumnezeu cel viu, sau al lui Hristos care a biruit moartea: "Căci nimeni dintre noi nu trăiește sie-și și nimeni nu moare sie-și. Deci și de trăim și de murim, ai

Domnului suntem" (Rom. 14, 8). Aceasta pentru că "suntem biserică a lui Dumnezeu celui viu, precum Dumnezeu a zis: Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeu lor și ei vor fi poporul Meu" (II Cor., 6, 16).

Fiind preot al lui Dumnezeu pentru sine, omul are datoria să se roage pentru sine lui Dumnezeu și să se aduca jertfă pe sine. Dar fiind și locaș al lui Dumnezeu căruia se roagă și se aduce jertfă, murind sie-și pentru Dumnezeu ca să primească viața înnoită de la El, Dumnezeu nu e departe de el, ci este chiar în el, deși nu se identifică cu el. Aceasta e Liturghia interioară a omului, ca relație vie a lui cu Dumnezeu cel dinlă-untrul lui și ca urcuș continuu al omului spre Dumnezeu, prin rugăciune și iubire care vine în întâmpinarea silințelor lui în acest urcuș.

Faptul acesta l-a descris cu deosebită limpezime Sfântul Marcu Ascetul. El a văzut în această liturghie interioară a noastră, susținută de Liturghia neîncetată a lui Hristos, cum este susținută și Liturghia comunității din locașul bisericesc. Hristos este și în liturghia noastră interioară Arhiereul principal care dă și comunității și credinciosului singular să săvârșească liturghia lor. Liturghia credinciosului singular mai ia putere și din Liturghia din locașul bisericesc, unde lucrarea arhierească a lui Hristos este confirmată de trăirea și mărturia întregii comunități și unde Hristos Se aduce jertfă sub chipurile văzute de toți ale pâinii și vinului, de care ne-a asigurat El însuși la Cina cea de Taină că vor fi chipuri ale Trupului și Sângelui Lui, ori de câte ori urmașii Apostolilor vor chema pe Duhul Sfânt să prefacă pâinea și vinul, văzute în planul prevăzut, în Trupul și Sângele Lui, spre folosul unei comunități de credincioși.

În liturghia interioară, credinciosul singular își aduce ca jertfă nu pâinea și vinul spre prefacerea în Trupul și Sângele lui Hristos, ci toate gândurile sale Arhiereului Hristos care Se află pe altarul inimii sale, pentru a le adăuga la jertfa Trupului Său prezentată neîncetat Tatălui (Marcu Ascetul, Răspuns celor ce se îndoiesc despre dumnezeiescul Botez, P.G., 65, col. 99). "În Hristos deci dobândim putința de a veni în fața lui Dumnezeu, căci El ne face de acum vrednici să fim primiți de Dumnezeu ca unii ce suntem sfințiți" (Sf. Chiril din Alexandria, Închinare în Duh și adevăr, cartea XVII, P.G. 68). Sau: "Căci jertfa noastră este primită și place lui Dumnezeu, pentru patima mântuitoare a lui Hristos. Și eu cred

că aceasta este ceea ce a spus Domnul însuși: "Fără de Mine nu puteți face nimic" (Ioan 15, 5). Deci în buna noastră mireasmă (buna mireasmă a jertfei noastre prin care depășim egoismul nostru, n.n.) este amestecată buna mireasmă a jertfei lui Hristos, ridicându-se împreună cu ea la Tatăl. Căci noi nu suntem primiți altfel decât prin Hristos" (Ibidem).

Hristos Se află, deci, ca Arhiereu și în interiorul nostru, primind jertfele noastre de rugăciuni, de lacrimi și de gânduri, ca să le înalțe împreună cu jertfa Sa Tatălui, cum se află în locașul bisericesc, unde Hristos primește darurile și rugăciunile ca să le ofere Tatălui împreună cu Trupul și Sângele Lui prezente sub chipul văzut al pâinii și vinului.

Prin aceasta Sfântul Marcu Ascetul vede preoția noastră, a fiecăruia, lucrând în biserica ființei noastre legată de lucrarea noastră în lume, sfințind, prin gândurile aduse de la prima lor apariție lui Hristos, nu numai ființa noastră, ci și lumea care ne prilejuiește aceste gânduri și cu care, după ce le-am sfințit prin dăruirea lor lui Hristos, lucrăm apoi în lume. Sfântul Marcu ne recomandă să aducem pe altarul inimii lui Hristos nu lucrurile din afară, căci aceasta nu o putem face în această liturghie interioară, ci gândurile iscate de minte și prin care pornim la faptele noastre îndreptate spre lucrurile și persoanele din afară.

Iată cuvintele Sfântului Marcu Ascetul: "Templul (personal) este sfânta casă, care e zidită de Dumnezeu. Iar altarul este masa nădejzii așezată în lăuntru al acestui templu. Pe această masă se pune de către minte gândul întâi născut al fiecărui lucru la care ajunge, ca un animal întâi născut, ca jertfă de ispășire pentru cel ce-l aduce, dacă îl aduce fără pată. Acest templu are un loc în partea dinăuntru a iconostasului. Acolo a intrat Iisus pentru noi ca înainte-Mergător (Evrei 9, 15), locuind, de la Botezul nostru, în noi, dacă nu suntem creștini nevrednici (II Cor. 13, 5). Acest loc este încăperea cea mai dinăuntru, cea mai ascunsă, cea mai curată a inimii. Deschizându-se inima credincioasă prin nădejdea amintită, Arhiereul ceresc primește gândurile întâi născute ale minții și le curăță în focul dumnezeiesc, despre care a zis: "Am venit să aduc foc ceresc pe pământ, și cât aș dori ca el să se aprindă" (Luca 12, 49).

Cel ce-și duce acolo gândul ce i-l provoacă vederea lucrurilor, a persoanelor, sau se naște în el

în orice moment în legătura cu Hristos, din prima clipă a apariției lui, nu-l lasă să lunece în poftă, în dușmănie, ci îl face să se dezvolte în curăție, văzând prin toate ale lumii pe Dumnezeu. Aceasta înseamnă a se dăruia ceva pe sine și lumea lui Hristos. Aceasta o arată credinciosul ortodox vizibil prin semnul crucii ce și-l face foarte des. Prin semnul crucii nu pomenește numai Treimea iubitoare și jertfa adusă de Hristos pentru noi, ca Unul din această Treime, ci cere și ajutorul ei ca să dăruiască orice faptă și lucru al său lui Dumnezeu, sfințindu-le prin aceasta. Prin semnul crucii, ca semn al dăruirii tuturor lui Dumnezeu, ca semn al jertfirii tuturor și al celui ce face acest semn, se sfințește pentru el tot universul. Hristos vrea ca semnul crucii sau al jertfei Lui, să se imprime în tot universul și în toată mișcarea lui. Prin aceasta în toate se înstăpânește iubirea, armonia, pacea, contrare egoismului, pricină a dușmăniilor, a războaielor, a suferințelor, a nefericirii de tot felul.

Dacă Liturghia mireanului se poate săvârși astfel neîncetat fără să înceteze să se gândească la lucrurile ce le are de făcut, monahul poate săvârși Liturghia neîncetat prin rugăciunea propriu-zisă, fiind liber de multele îndatoriri ce i le impune mireanului viața în lume. El poate ajunge la deprinderea rugăciunii neîncetate: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!", sau a unor rugăciuni pentru alții. Rugăciunea nu e nici ea străină de jertfa de sine sau de dăruirea propriei persoane lui Hristos, din puterea jertfei Lui. Căci cel ce se roagă cu adevărat uită de sine și nu se gândește decât la Dumnezeu. El se smerește în rugăciunea minții, concentrată în inimă, socotindu-se un păcătos și silindu-se să simtă nevoia ce o are de mila lui Hristos și de iubirea lui Hristos față de sine. Sau nu mai gândește la altceva afară de Hristos și de cel pentru care se roagă, cu toată simțirea inimii.

Sunt credincioși care, prin multa lor rugăciune și prin viața închinată cu totul lui Dumnezeu, au dobândit unele harisme, între care și pe acela al puterii tămăduitoare prin rugăciunile lor făcute cu multă concentrare. Dar nu trebuie să se încreadă în această putere ca într-una care va lucra în mod sigur. Ei nu trebuie să uite nicicând de smerenie. Uitarea smereniei ar fi semnul lipsei de putere duhovnicească.

Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae

CONFERINȚA PASTORAL - MISIONARĂ, SESIUNEA DE TOAMNĂ ÎN EPISCOPIA GIURGIULUI

In perioada 9-28 noiembrie 2009, cu binecuvântarea și în prezența Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, s-au desfășurat lucrările conferinței pastoral-misionare cu

preoții din Protoierile - Bolintin, Herești, Giurgiu și Mihăilești. Lucrările Conferinței prezidate de către Preasfințitul Părinte Ambrozie, au fost precedate de săvârșirea Sfintei Liturghii și a slujbei de Te Deum, de către Întâistătătorul eparhiei noastre. Conferința pastoral-misionară semestrială de toamnă au avut ca temă „650 de ani de la întemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei”. La eveniment, Preasfințitul Părinte a fost însoțit de Pr. Buga Constantin, vicar administrativ, de Pr. Dumitrescu Nicolae, inspector eparhial, de Pr. Puflea Nicușor, consilier administrativ, de Pr. Duțu Stelian, consilier tehnic, de Pr. Popa Edmond Nicolae, consilier social, de Pr. Balaban Mihail, consilier patrimoniu și de Protos. Teodor Șerban, secretar eparhial. După cuvântul de deschidere rostit de către Preasfințitul Părinte Ambrozie, preoții desemnați au susținut referate, în care a fost subliniat aportul deosebit pe care l-a avut Nicolae Alexandru Basarab (1352-1364), domnitorul Țării Românești la întemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei. Tot în cadrul referatelor a fost arătat și faptul că a fost

arătat faptul că actul de întemeiere a Mitropoliei Ungrovlahiei, trebuie privit numai ca o recunoaștere a unei stări existente și nu de creare a unei noi instituții. Domnitorul a fost cel care „a cerut nu numai o dată, ci de mai multe ori, prin scrisorile sale” recunoașterea Mitropoliei Ungrovlahiei sau a Țării Românești, așa cum o arată Hotărârea Sinodului Patriarhiei din Constantinopol din mai 1359. Astfel, la inițiativa acestuia și cu încuviințarea împăratului bizantin Ioan V Paleologul, recunoașterea Sinodului Patriarhiei din Constantinopol și a patriarhului ecumenic Calist I, a luat ființă Mitropolia Țării Românești prin strămutarea Sfântului Mitropolit Iachint de la Vicina la Curtea de Argeș. Titlatura Sfântului Mitropolit Iachint (1359-1372), a cărui jurisdicție se întindea de la Porțile de Fier până în Dobrogea, era de „mitropolit a toată Ungrovlahia”, fiind, totodată, arhiepiscopul eparhiei centrale, cu toate drepturile și îndatoririle unui chiriarh, chiar dacă, în documentele oficiale, titlatura de arhiepiscop o va întregi pe cea de mitropolit abia în secolul al XVII-lea.

De asemenea, în contextul proclamării de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anului 2009 ca „Anul comemorativ-omagial 2009 al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți

Capadocieni în Patriarhia Română”, a fost evidențiată și lucrarea teologică a Sf. Vasile cel Mare și a celorlalți Părinți Capadocieni care au adus nu doar un plus de lumină în ceea ce privește doctrina, ci și o formulare autentică a învățaturii Bisericii în cele mai importante aspecte ale ei: Sfânta Treime, hristologia și antropologia. Discursul lor teologic urmărește nu doar să răspundă provocărilor și să se apere, ci și să convingă, să precizeze și să clarifice tot ceea ce ar fi putut da naștere la suspiciuni și, implicit la neîncredere.

Tot în cadrul lucrărilor, au fost abordate și probleme curente ale activității pastoral-misionare și administrative cu care se confruntă parohiile din cuprinsul Episcopiei Giurgiului accentuându-se, totodată, necesitatea ca fiecare preot să acționeze în mod concret, pentru a sprijini familia, pentru a atrage tinerii prin dezvoltarea de activități educative, prin organizarea de excursii și pelerinaje și prin intensificarea activității filantropice în parohie. În același timp au fost prezentate modalitățile de continuare a implementării proiectelor educative *Hristos împărtășit copiilor* și *Alege școala*. Cel din urmă reprezintă un parteneriat al Patriarhiei Române cu Fundația World Vision, încadrându-se în linia de finanțare a proiectelor strategice „A

doua șansă în educație” și având ca obiectiv principal prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii.

De asemenea, a fost amintit preoților din eparhia noastră faptul că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința desfășurată în zilele de 18-19 iunie 2009, la Reședința patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a hotărât proclamarea anului 2010 „An omagial al Crezului Ortodox și al Autocefaliei românești”, în contextul aniversării a 1685 de ani de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325-2010), precum și a 125 de ani de la recunoașterea oficială a Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române (1885-2010).

La final, preoții au primit în dar din partea Preasfințitului Părinte Ambrozie lucrările „Viața și slujba Sfântului Voievod Neagoe Basarab”, „Viața și slujba Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești” și Liturghierul, ediția în format mic pentru slujbele în sobor.

Pr. Gabriel Chirculeanu,
Consilier Cultural

MANIFESTĂRI RELIGIOS-CULTURALE DEDICATE ÎMPLINIRII A 20 DE ANI DE LA TRECEREA LA CELE VEȘNICE A PĂRINTELUI ARSENIE BOCA

În ziua de 28 noiembrie, în Parohia Drăgănescu din Protoieria Mihăilești, au fost desfășurate ample manifestări religioas-culturale dedicate împlinirii a 20 de ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Arsenie Boca. Biserica din localitatea giurgiuveană Drăgănescu, construită în anul 1870, este foarte strâns legată de ultima perioadă din viață a marelui duhovnic, care, între anii 1968-1983, a realizat pictura acesteia, cum reiese din următoarea mărturie: *„Această biserică s-a zugrăvit în tempera de către ieromonahul pictor, cu îndelungă răbdare, în 15 ani, cu multă originalitate și documentație”*.

Manifestările dedicate părintelui Arsenie Boca au debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii Arhieriești de către Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de părinții consilieri de la Centrul Eparhial, de preoții Protoieriei Mihăilești, în prezența a sute de credincioși. În cuvântul de învățătură adresat sutelor de credincioși prezenți la manifestări, Preasfinția Sa a vorbit despre viața și activitatea părintelui Arsenie Boca și despre Preotul de vocație este o ființă plină de dragoste față de Dumnezeu și de oameni. Chemat de Dumnezeu care este dragoste, preotul este, prin definiție, răspânditorul dragostei. Legea supremă a preotului este legea dragostei - o dragoste curată, totală, fără rezerve, de fiecare clipă, în orice situație, față de orice om, dar mai ales față de credincioșii săi.

La finalul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a săvârșit o slujbă de pomenire pentru părintele Arsenie Boca și slujba punerii pietrei de temelie pentru Centrul pastoral-misionar „Arsenie Boca”, ce va fi ridicat în curtea bisericii parohiale din localitatea Drăgănescu.

Evenimentul a continuat cu desfășurarea lucrărilor conferinței pastoral-misionare cu preoții din Protoieria Mihăilești, care au avut ca teme „Părintele Arsenie Boca

evocare la 20 de ani de la trecerea la cele veșnice” și „650 de ani de la înființarea Mitropoliei Ungrovlahiei”.

După cuvântul de deschidere rostit de către Preasfinția Sa, preoții desemnați au susținut referate, în care a fost subliniat rolul hotărâtor pe care l-a avut Sf. Iachint de Vicina în orientarea religioasă spre Constantinopol, a domnitorului Țării Românești, Nicolae Alexandru. De asemenea, părintele ing. drd. Petcu Răzvan, parohul bisericii din Drăgănescu, a vorbit despre perioada petrecută de părintele Arsenie Boca în biserica satului pe care a pictat-o.

Tot în cadrul lucrărilor, au fost abordate și diverse subiecte privitoare la activitatea pastoral-misionară și administrativă cu care se confruntă parohiile din cuprinsul Protoieriei Mihăilești, fiind prezentate, totodată și modalitățile de continuare a implementării proiectelor educative ale Patriarhiei Române.

La eveniment, Preasfinția Sa a fost însoțit de Pr. Dumitrescu Nicolae, inspector eparhial, de Pr. Puflea Nicușor, consilier administrativ, de Pr. Stuparu Emanuel Ioan, protopop al Protoieriei Mihăilești, de Pr. Popa Edmond Nicolae, consilier social, și de Pr. Gabriel Chirculeanu, consilier cultural.

La final, a fost amintită preoților participanți Hotărârea Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care, în ședința desfășurată în zilele de 18-19 iunie 2009, la Reședința patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a stabilit proclamarea anului 2010 „An omagial al Crezului Ortodox și al Autocefaliei românești”, în contextul aniversării a 1685 de ani de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325-2010), precum și a 125 de ani de la recunoașterea oficială a Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române (1885-2010).

PĂRINTELE ARSENIE BOCA - PICTORUL DE LA BISERICA DRĂGĂNESCU

„La biserica din Drăgănescu, Părintele nostru Arsenie, ca un adevărat părinte neoisihast și teolog neopatristic, ne-a revelat fundamentele teologiei ortodoxe: conștiința atotprezenței lui Dumnezeu, Cel în Treime lăudat, după pilda proorocului, psalmistului și împăratului David (Psalmul 15,8), conștiința contemporaneității noastre cu Hristos cel înviat, Dumnezeu adevărat și om adevărat, Care șade de-a dreapta Tatălui și este împreună cu noi "în toate zilele, până la sfârșitul veacului" (Matei 28,20) și conștiința celui dintâi dintre păcătoși, după cuvântul sfântului apostol Pavel (I Timotei 1,15)". (din Precuvântarea albumului de artă îngrijit și binecuvântat arhiereste de P.S.Daniil Stoenescu, Episcop-loctiitor de Vârșeț)

După ce iese la pensie, în anul 1968, Părintele Arsenie Boca începe pictura bisericii din Drăgănescu, la care a lucrat vreme de 15 ani.

„E o lumină de tonuri deschise către lume, ca spiritul și chipul Mântuitorului coborât să ne aducă lumina de sus, ce iradiază din pictura sfinției tale. E un stil nou, e o pictură nouă, după viziunea nouă pe care o porți în suflet.“ Sunt cuvintele lui Nichifor Crainic, fascinat de pictura transfigurată de la Drăgănescu. Ea nu este una obișnuită, părintele Arsenie nelimitându-se strict la canoanele iconografice clasice.

Icoanele pictate de Părintele Arsenie Boca sunt remarcabile ca transfigurare și cateheză. Deci au acest dublu impact asupra minții oamenilor. Hristos, în „Cina cea de taină”, este intuit într-o eternitate a instaurării Tainei Euharistiei: diafan și tânăr, un chip care conține și sugestia dublei naturi - istorică și divină.

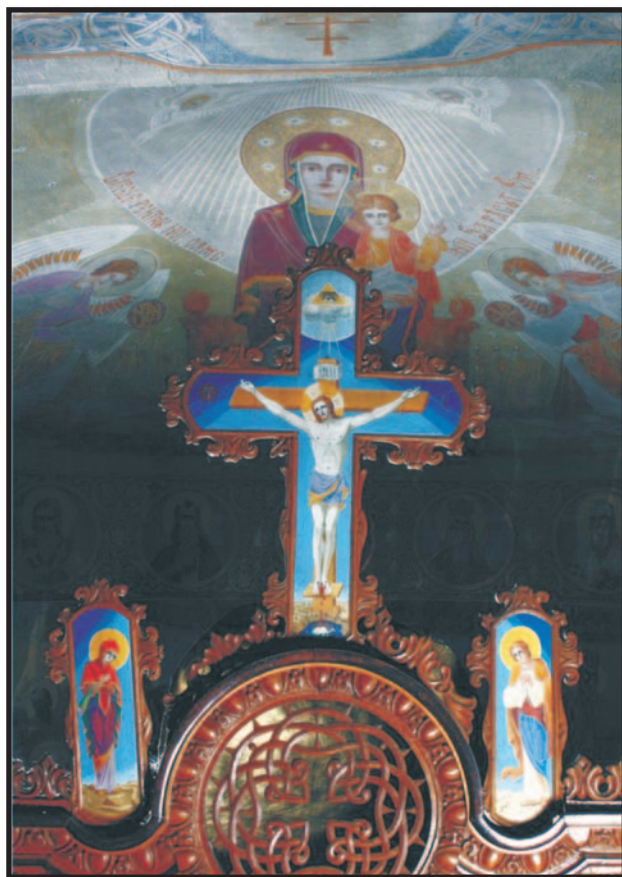
Frescele în care Părintele Arsenie îl arată pe Hristos de după Înviere sunt, și ele, cu totul diafane, sugerând acel imponderabil pe care, în mod logic, l-a dobândit Mântuitorul, după ridicarea din morți. Cât despre aspectul catehetic al picturii de la Biserica Drăgănescu, el reiese și din iconografie, dar și din

textele care însoțesc pictura. Unele texte însoțitoare sunt metafore de înțelepciune, aforisme; uneori sunt citate din Sfânta Scriptură, alteori învățături ale părintelui Arsenie.

Sub fresca „Nunta din Cana Galileii” găsim acest text: „Domnul Hristos a venit la nuntă să reamintească conștiinței oamenilor obârșia lor divină, ridicând nunta la valoarea și harul de taină al Bisericii. Oamenii nesocotesc această obârșie, degradând nunta, nepăzind hotarele Legii: ei devin „numai trup”, se fac „fiii pieririi”. Așa pierde dreptul de pe Pământ și nimeni nu bagă de seamă (Isaia). Simplu: nu se mai nasc în condițiile oferite de „nunta”.

Toată pictura bisericii Drăgănescu este o compoziție unitară, realizată în acest simț al Epifaniei, al contactului cu logosul întrupat care devine chip istoric și chip pictural. Compoziția este văzută ca o „scară”. Partea de sus a picturii: lumea spirituală. Partea de jos: lumea cu păcatele. Și „ad inferos”: referinț ironică, uneori în stilul picturii naive, sau caricaturii, când sugerează trecerea de la „iadul teologic” la iadul mizeriei cotidiene.

Deși i s-a interzis să predice, acum o făcea într-un alt chip - cu ajutorul penelului și al culorilor. Pictura de la Drăgănescu ne prezintă, pe lângă altele, momente din viața și patimile Cuviosului Ștefan cel Nou, de pe vremea împăratului iconoclast Constantin

Copronimul, sfânt care a primit mucenicia în ziua de 28 noiembrie. Astfel se accentuează latura profetică a personalității părintelui Arsenie, remarcând asemănările dintre cele două vieți, a Cuviosului Ștefan cel Nou și a sa, amândoi săvârșindu-se din viață în aceeași zi.

La nici un an de la finalizarea picturii bisericii de la Drăgănescu, părintele Arsenie Boca va trece la Domnul la Mănăstirea Sinaia, locul unde unde obișnuia să se retragă tot mai des. Prohodit de o mulțime impresionată de credincioși, părintele Arsenie a fost înmormântat așa cum și-a dorit, în cimitirul Mănăstirii Prislop, în ziua de 4 decembrie.

Părintele Arsenie dă mărturie prin trăirea sa duhovnicească, prin nestrămutata iubire pentru Hristos de însemnătatea misiunii cu care a fost încredințat. Pe lângă preotul și slujitorul sfântului altar, în persoana lui putem zări și un adevărat mărturisitor al Evangheliei, un profet al neamului și un luptător pentru apărarea dreptei credinței. Ca și dreptul din vechiul Testament, deși prigonit și întemnițat, părintele ne cheamă pe toți cei din neamul „creștinesc și iubitor de Dumnezeu” să gustăm din Lumina lui Hristos.

„Dacă tu nu ierți, nici Dumnezeu nu te iartă”

„De obicei, oamenii nu se întorc la Dumnezeu decât atunci când dau de primejdii, adică atunci când îi ajunge dreptatea dumnezeiască din urmă și trebuie să dea seama de ce au făcut. Nu e rău să te întorci la Dumnezeu nici chiar atunci, în ceasul al unsprezecelea; însă ar fi cu mult mai bine să vii, de bună voie, la rosturile tale veșnice, și nu tras de mână sau pălit cu prăjina din urmă. Dacă am fi noi mai simțiți, am vedea că Dumnezeu, Preamilostivul, ne îmbie cu iubire, încă din dimineata vieții, la Taina Sfântă a pocăinței, ca să nu ajungem către seara vieții așa de împlățiți de rele. Taina pocăinței este judecata milostivă, ce o face Dumnezeu cu noi păcătoșii, când mergem noi, de bună voie, și ne mărturisim greșelile.

Mare este Taina Pocăinței, nu numai că te face din rău, bun, din vrăjmaș al lui Dumnezeu, prieten al Lui, ci și pentru că un lucru așa de mare e acoperit cu chip smerit. Mila cea fără de margini a Tatălui, ca să scape pe fiii Săi de judecata cea aspră, a dreptății după fapte, le trimite, coborând din ceruri, pe Fiul Său cel Unul Născut, să le facă o judecată milostivă și fără nici o înfricoșare, și iarăși să-i împace împace cu Sine. În Taina Spovedaniei rogi pe Dumnezeu, căruia I te mărturisești, de față fiind și sluga Sa, tălmăci al voii

Sale către tine și chează al tău către Dumnezeu, să-ți ierte mulțimea relelor ce le-ai făcut, înșirându-le pe toate, după cum te ajută conștiința. Și bun e Dumnezeu, căci te iartă de toate datoriile tale, dar numai dacă ierți și tu din inimă, greșelile fraților tăi. Dacă tu nu ierți, nici Dumnezeu nu te iartă. Și trebuie să iertăm la nesfârșit, pe toți, din toată inima.” (Cărarea Împărăției, ieromonah Arsenie Boca)

Pictura părintelui Arsenie „atârână de marginea veșniciei”

Localitatea Drăgănescu e așezată față de Mihăilești la extremitatea opusă a lacului de acumulare. Biserica, deși mică, se zărește de departe între copacii care o înconjoară.

Numele comunei vine de la un boier, Fotache Știrbei Drăgănescu, fiul vornicului Badea Știrbei, unul din cei 15 boieri care nu au plecat din București la Brașov în timpul Revoluției de la 1821, ci au rămas pe loc, deși Tudor Vladimirescu intrase în capitala Munteniei. Pământul pe care se află construită biserica aparținea moșiei Prisiceni de Jos, numită și Drăgănescu, de la proprietarul care o cumpărase la meza cu 2.500 de taleri. Ea fusese dăruită Bisericii „Sfântul Ilie” - Rahova, ctitorie a aceluiași boier Dragănescu.

Lăcașul care se vede astăzi a fost ridicat în anul 1870, după o revărsare puternică a Argeșului din 1866, care distrusese cimitirul și biserica de lemn din apropiere. Paroh în timpul în care a fost pictată biserica de la Drăgănescu de către ieromonahul Arsenie Boca era părintele Savian Bunescu. El a slujit aici începând cu anul 1937. După anii de pușcărie s-a întors însă la biserica lui, unde și-a continuat misiunea până în 2004.

Pictorul necunoscut de la Drăgănescu era căutat de multă lume

Părintele Arsenie a pictat mai mult de 15 ani în bisericuța de la Drăgănescu. Părintele Savian Bunescu spunea că au existat scene biblice la care părintele Boca lucra și noaptea. Dar cum a ajuns părintele Arsenie Boca să locuiască și să lucreze la Drăgănescu? Stareța de la Prislop, maica Zamfira, era sora preotesei Ligia, soția preotului Savian. Prin intermediul lor a reușit părintele să poposească aici. Satul nu știa pe cine găzduiește. Arsenie era doar pictorul trimis de la Patriarhie. Nu cunoșteau că era preot, nici călugăr.

Cât timp a rămas la Drăgănescu, pictorul bisericii locuia în casa parohială, împreună cu familia preotului. Deși nu slujea, oamenii care îl știau de la

Sâmbăta, mai ales ardelenii, îl căutau și aici, la marginea Bucureștiului, îi dădeau pomelnice, îi cereau sfatul.

„Mai știi Tatăl nostru?”

„Pe părintele Arsenie l-am cunoscut în 1986, povestește părintele Răzvan Petcu, actualul paroh al bisericii din localitate. Am venit la Drăgănescu mai mult adus de Daniela, cea care a devenit soția mea, pe atunci doar colegă la Facultatea de Fizică atomică de la Măgurele. L-am văzut și am vorbit de două ori cu sfinția sa. Avea un har și o putere deosebite. Era ceva cutremurător. La prima întâlnire mi-a fost teamă. Lucrările de pictură se încheiaseră. Părintele Arsenie monta un policandru în pronaos, și când am ajuns în ușa bisericii, s-a întors către mine și m-a întrebat: «Mai știi Tatăl nostru?». Când eram mic mă rugam foarte mult. Dar când am ajuns la liceu m-am răcit și am ajuns să nu mai știu nici Tatăl nostru în întregime. Părintele a cunoscut aceasta și m-a întrebat ușor muștrător, pentru a mă face conștient de starea în care mă aflam. Apoi am mai avut o discuție cu el.

Nu impunea prin calitățile sale omenești. Simțea la el ceva în plus. Nu puteai să îl privești în ochi. Aveai senzația reală că te cunoaște foarte bine. Că îți știe și părțile tale nevăzute. Poate de aici și frica ce te cuprindea în apropierea lui. Nu folosea cuvinte dure, lipsea de la el o autoritate fabricată. Era firesc, spontan și nepământesc.”

Frescele de la Drăgănescu sunt o cateheză desfășurată pe pereții bisericii

Legat de pictura de la Drăgănescu s-au făcut mai multe aprecieri. Stilul părintelui Arsenie este unul inedit, personal. Ce uimește este modul unic în care surprinde evenimentele cele mai importante din istoria Noului Testament. Te mai surprinde lumina care te pătrunde la vederea acestei picturi. Privind-o, ești învăluit de pace. Nichifor Crainic spunea despre registrul iconografic de la Drăgănescu că „atârnă de marginea veșniciei.” Profesorul de teologie care gustase din plin teroarea pușcăriilor comuniste a venit aici după 1970 și a fost impresionat de ceea ce a văzut. Pictura este foarte duhovnicească, pedagogică. Este o cateheză care se întinde pe pereții bisericii.

Pictura este una profund dogmatică și biblică. Atunci când părintele Savian, după evenimentele din 1989 catehiza enoriașii, le punea de multe ori întrebări

la care nu întotdeauna cei aflați în fața lui erau capabili să răspundă. Atunci el le spunea: „Priviți pereții bisericii și vedeți Scriptura. Părintele Arsenie «a scris» pictând toate momentele importante din viața Mântuitorului.”

Fiecare registru iconografic are ca explicație unul sau mai multe versete din Scriptură.

Apocalipsa, în spatele Învierii lui Hristos

O scenă impresionantă este cea reprezentată pe peretele de miazănoapte al naosului, Învierea Mântuitorului din mormânt. Hristos are un trup transfigurat, diafan, care trece prin piatra dreptunghiulară a mormântului, figurată în plan orizontal. Privind-o, descoperi puterea Domnului

înviat, pentru care materia nu mai înseamnă graniță de netrecut. Mandorla este una de culoare deschisă, ea merge de la roșu spre galben, iar Mântuitorul este înfățișat în alb. Este singura frescă în care Iisus este figurat cu părul de culoare deschisă.

Scena Învierii are în fundal, de o parte și de alta a lui Hristos, lumea în flăcări. Asocierea ridicării din morți cu Apocalipsa, cu a doua venire a Domnului pe pământ este una profund teologică. Soarele întunecat, norii de praf și de fum, blocurile zgărie-nori cuprinse de văpaia de foc sunt schițate în roșu aprins și portocaliu de zugravul inspirat. Care ar putea fi mesajul acestei reprezentări? De ce Apocalipsa în spatele Învierii? Părintele Răzvan Petcu ne explică: „Lumea care nu crede în înviere va arde. Învierea este temeiul Judecății de Apoi”.

Biserica Răsăritului și Biserica Apusului

O altă frescă inedită pe care nu o poți regăsi în altă biserică din România se află pe peretele de nord al pronaosului, aproape de intrare. Sunt pictate stând alături Sfânta Sofia din Constantinopol, ctitoria împăratului bizantin Justinian și Basilica „San Pietro” din Roma. Prima este înfățișată în prim-plan, pe un fond deschis, cea de a doua, puțin în spate, este figurată cu o nuanță de gri. Interesant este că ambele biserici se află sub același arc de lumină și har. Sub această imagine este citatul Sfântului Ciprian al Cartaginei: Extra ecclesiam nulla salus! (În afara Bisericii nu există mântuire!). Părintele Arsenie spunea adesea că nu trebuie să ne certăm cu celelalte confesiuni, ci să încercăm să trăim autentic învățătura pe care Biserica noastră o propovăduiește.

PĂRINTELE ARSENIE BOCA - AUTOBIOGRAFIE

Subsemnatul m-am născut în 1910, septembrie 29, în Vața de Sus, jud. Hunedoara. Școala primară și liceul în orașelul Brad, același județ. De pe atunci mi se remarcă o anumită înclinație spre singurătate și spre probleme de religie, chiar peste puterile mele de atunci. Așa spre pildă am o carte a lui Immanuel Kant: „Religia în limitele rațiunii” iscălită: „Boca Zian cl. IV. Lic.”

La intrarea în cursul superior de liceu am rămas orfan de tată, care era cizmar de meserie și foarte bun pedagog cu fiul său. Știu până astăzi că m-a bătut odată pentru că să nu mai pierd timpul ceea ce i-am făgăduit cu lacrimi și n-am uitat până acum, și de multe ori mi-a folosit în viață.

În cursul liceului mi-au plăcut foarte mult: matematicile, fizica, religia, desenul și muzica. Terminând liceul și luând bacalaureatul la prima prezentare, înclinam spre științele pozitive, dar dacă aveam avere sau garantau tutorii pentru mine intram la aviație la Cotroceni ceea ce n-a fost, împiedicându-mă sărăcia. Drept aceea a biruit înclinația contemplativă, sau speculativă și în 1929 m-am înscris la Academia Teologică din Sibiu.

În cursul teologiei mi-am vândut casa părintească spre a-mi putea continua studiile. Eram și bursier. Mamei nu i-am cerut niciun ajutor și nici nu mă înduram, întrucât era divorțată de tata iar eu eram dat tatii prin sentința de divorț, ca fiind, pe baza meseriei, mai sigur că mă va da la școală. În timpul teologiei mi se lămură frumusețea chipului viețuirii călugărești și doream să mă instruiesc, pe cât puteam, mai temeinic, cu deosebire în latura mistică a vieții. Cu prilejul acela aveam următoarele note caracteristice: deprindeam pe mama cât mai fără mine și cât mai fără corespondență, ca oarecum să mă uite și să nu-i vie greu când va afla că m-am călugărit. Apoi, de la plecarea din Brad, mi-am pus o anumită disciplină austeră, care avea mai multe amănunte greu de crezut. Așa de pildă mi-am propus ca toată vremea teologiei să nu fac nici o cunoștință cu fete. Ceea ce n-am reușit, întrucât tocmai în anul acela 1929 Ministerul îngăduie și fetelor să studieze teologia, și m-am pomenit cu câteva colege. Dar cunoștințe în oraș am izbutit să n-am. Asta am reușit toată vremea teologiei, deși făceam parte și din „Reuniunea de muzică Gh. Dima” din Sibiu, de sub dirijorul N. Oancea, și care era mixtă. Aveam problema voinței în stăpânirea simțurilor. Mai mult chiar, mă preocupă, studiind mistica comparată a diferitelor religii superioare, ca să văd prin proprie experiență, cât se întinde sfera voinței în domeniul vieții sufletești și biologice. Mă interesa să văd dacă e adevărat ce afirmă cărțile

asupra actelor reflexe, și asupra instinctelor, că anume sunt independente de voință și controlul conștiinței. Experiența mea personală însă mi-a dovedit că acțiunea voinței și a conștiinței se poate întinde și peste instincte și actele reflexe după o oarecare variabilă. Mă ajutau la aceste adânciri și studiile ce le făcea pe vremea aceea Mircea Eliade la Ecutta, trimis de Universitatea din București, pentru studii orientalistice. Iar parte de studii le tipărea în Revista de filosofie din București, și-mi parvneau pe această cale.

Toate acestea mă interesau să le aflu și să le probez în vederea călugăriei. Mă abțineam de la „voia în oraș”, ci stam în curtea școlii cu poarta deschisă. Cu colegii nu ieșeam în oraș decât dacă trebuia în interesul școlii, a vreunui profesor, sau însoțiți de profesori, cum era cazul cu reuniunea de muzică. N-am dansat și n-am

învățat lucrul acesta. Îmi dase tata grija asta și mai cu deosebire când eram teolog nu-mi puteam închipui să fac așa ceva.

De viața altora în afara zidurilor teologiei am fost în cea mai perfectă indiferență și necunoștință. Toate preocupările mele erau și sunt până astăzi interioare, nu exterioare. Vorbirea mi-a fost urâtă de când mă știu. Chiar numele călugăresc l-am ales pentru că Avva Arsenie își alesese nevoința tăcerii, prin care s-a desăvârșit interior.

Teza de licență în Academia Teologică rezuma strădaniile mele spre acea desăvârșire interioară a omului, și purta titlul: „Încercări asupra vieții duhovnicești”. Terminam teologia prin 1933.

În vacanță mă ocupam cu pictura.

Pictura mi-a lungit școala. Căci aflând Mitropolitul Nicolae Bălan că am talentul acesta, m-a trimis anul următor 1933/34 la Academia de Arte frumoase din București, care am terminat-o în cinci ani. Profesori principali aveam pe dl. Francisc Șirato, Costin Petrescu și Fr. Reiner, ultimul de la Facultatea de medicină. La medicină de multe ori nu puteam merge din cauza frământărilor și grevelor studențești, care mă supărau pentru motivul că pierdeam vremea și cunoștințele de anatomie și antropologie cu profesorul meu, care de multe ori era pus în imposibilitatea să-și țină cursul. Abia aci m-am lovit de mișcările politice studențești, care mi-au produs o impresie neplăcută. În mișcări studențești n-am intrat nici de fapt, nici de drept, întrucât Academia de Arte frumoase nu era considerată în cadrul Universității, ci ca o școală aparte. Deci pe noi de la Bellearte ne tratau ca fiind înafară de studenții ce să se poată înscrie în centrul studențesc

București. Am fost complet în afară de orice mișcare studențească sau înscriere în vreo mișcare politică.

Vremea în București

Am petrecut-o nelipsind de la școală niciodată. Bolnav încă n-am fost, ca să lipsesc pe pricina asta. Lucram la atelier foarte mult. Primăvara mergeam de la 5 dimineața și mă întorceam la internatul Radu Vodă unde locuiam, seara la cină. Trei ani am stat la internat, ca să fie o garanție pentru mine că nu mă ocup cu nici o pierdere de vreme. Pe-acolo mai veneau și studenți legionari care ne chemau cu ei. Nu m-am dus niciodată. Școala mă absorbea total și n-aveam vreme de pierdut. (Bătaia din copilărie pentru a nu pierde vremea mă urmărea ca un înger păzitor.)

Studiam foarte mult. Timpul ce-mi mai rămânea liber acasă îl foloseam citind și discutând teologie cu încă un coleg de-al meu care studia Conservatorul. Așa s-a întâmplat că odată, plăcându-mi foarte mult scrierea mistică a sfântului Ioan Scărarul, am tradus-o în românește, în vreme de 5 luni. M-a ajutat foarte mult la încheierea convingerii mele de-a intra în călugărie.

În vremea aceea, mișcarea legionară era în toi și se discuta de ea în toate părțile. Eu ca un independent de politic, nu mi-am găsit înclinație către mișcare. Apoi s-a întâmplat că nici nu m-a mai chemat nimeni. Singura mea participare a fost asta: când se întorceau din Spania, morți, Moța și Marin, am ieșit cu colegi întâmplători prin curte până la trotuarul străzii „Calea Griviței”, pe care trecea convoiul de la Gara de Nord spre Calea Victoriei. Căci Academia noastră era pe Calea Griviței. Deci am privit o parte din convoi și pe cei doi morți. Atâta tot.

Colegi la școală am avut de toate soiurile și neamurile. Aveam, la alți profesori, pe unul Vulpescu; asta era comunist, purta cravată roșie, însă discuții n-am avut împreună niciodată. Aveam coleg de clasă pe un evreu Ițhoc Steinberg eram prieteni. Îi spuneam câteodată: Măi Steinberg, tu ești evreu și eu creștin, deci ar fi să fim unul împotriva altuia. Eu însă am să fiu mai bun ca tine și tu n-ai să te poți supăra pe mine, dacă în felul acesta te voi concura în viață.

Mai pe urmă, când am citit Biblia, am văzut că ultima misiune mondială e a evreilor, eventual a unei idei a evreilor.

Am terminat Belleartele cu bine, am făcut anul de practică, ce însă a fost mai scurt; am plecat, trimis de Mitropolitul Nicolae Bălan, în Sfântul Munte, ca să deprind călugăria de acolo. La plecare erau cele mai aspre cercetări ca nimeni din cei ce-au fost legionari vreodată să nu poată ieși din țară. Eu, neavând absolut nimic la activ, am obținut pașaport de călătorie: în Europa „sans Russie”, de la Prefectura poliției din Sibiu.

Iar întrucât eram diacon, am obținut și încuviințările speciale de la cele trei Patriarhii: a României, a Constantinopolului și a Atenei, precum și a celor două guverne: român și grec, precum că n-am nimic suspect la activ, ci simpla chemare către desăvârșirea interioară prin meșteșugul călugăriei.

M-am întors în țară la 8 iunie 1938. Țin minte data pe aceea, că intrând în țară prin Moravița am văzut drapelele românești, de acel 8 Iunie de odată.

De la data aceasta, până la Paștile anului viitor când am intrat în călugărie, mi-am adunat unelte de pictură, materiale,

am mai învățat la Chișinău cu niște meșteri ruși poleitura cu aur „cicanca”, și alte lucruri trebuitoare unui atelier de pictură.

În Vinerea Izvorului după Paștile anului 1939, am fost tuns în călugărie primind numele Arsenie.

Un an m-am ocupat cu gospodăria, eram primul și singurul călugăr la Mănăstirea Brâncoveanu Sâmbăta de Sus jud. Făgăraș. De pictură nu-mi mai rămânea vreme. Al doilea an la fel. Până când m-am luat de grijă că am învățat pictura degeaba. Se întâmplă în vremea asta că ne veneau oameni cu durerile lor și evlavie la Mănăstire și călugări. Mai intrase în călugărie Părintele Serafim Popescu. L-am rugat pe el să primească preoția eu simțindu-mă nevrednic. A primit-o. Așa au început slujbele la Mănăstire după puteri.

Într-o iarnă, probabil prin 1941, ne trezim cu o avalanșă de oameni de toate vârstele și treptele, năpădindu-mă să stau de vorbă cu ei despre necazurile lor. Aci m-am trezit să fac duhovnicie cu oamenii, deși nu eram preot. Știam că tot ce pătesc oamenii, li se trage de pe urma greșelilor sau păcatelor. Așa m-am văzut silit să primesc preoția și misiunea majoră a propovăduirii lui Hristos-Dumnezeu adevărat și Om adevărat, precum și a sfințirii omului, ca să aibă pacea lui Dumnezeu în sine, absolut în orice împrejurări s-ar afla în viață. I-am învățat să fie curați față de oameni și față de Dumnezeu; să dea Cezarului ce e al Cezarului (ascultare cetățenească, dajdie etc.) și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu (cuget curat, suflet purificat și trup curățit de patimi).

Despre această învățătură, martori îmi sunt toți cei ce-au ascultat povețele cele după Dumnezeu pe care li le-am dat: iubirea de Dumnezeu, iubirea de toți oamenii, fără deosebire, și viața curată, care fac cu puțință reîntoarcerea noastră, a împlinitorilor, iarăși în Împărăția de obârșie, de unde ne-a trimis Dumnezeu spre scurtă cercare a cuminenției și a iubirii noastre, pe pământ, în stadia și arena vieții.

Asta îmi este toată misiunea și rostul pe pământ, pentru care m-a înzestrat cu daruri deși eu sunt nevrednic. Pentru asta sunt solicitat în toate părțile, ca să propovăduiesc iubirea lui Dumnezeu și sfințirea oamenilor prin iubire.

De alte gânduri și rosturi sunt străin.

*Ieromonahul Arsenie.
R. Vâlcii. 17 iulie 1945*

CUVÂNTAREA PĂRINTELUI SAVIAN LA ÎNMORMÂNTAREA PĂRINTELUI ARSENIE

Pleci dintre noi, simplu, smerit, neștiut de nimeni. Pleci smerit, singur, așa cum ai trăit în ultimii ani ai vieții.

Te-am văzut în rugăciune, te-am văzut la lucru, te-am văzut în suferință. În toate ai fost perfect, dar în suferință ai fost sfânt. Răbdarea și liniștea sufletească îți așezaseră de mult pe față aureola de martir.

Ai fost de neegalat. Ai muncit pentru afirmarea valorii creștinismului ortodox în artă și în slujire.

Când ai muncit pentru Prislop și pentru Drăgănescu, ai liturghisit. Când ai pictat la Drăgănescu, n-ai vorbit, dai ai gândit dumnezeiește, lăsându-te inspirat numai de harul lui Dumnezeu și condus de Revelația Lui. Ți-ai purtat sufletul cald și ai dat viață din propria-ți viață, picturii din biserica Drăgănescu. Ai coborât divinitatea pe pământ și-ai înălțat pe om spre cerul divinității.

Deși pleci, părinte Arsenie, rămâi viu în biserica din Drăgănescu. Nu ești mort, ești numai dus.

Ai iubit omul, te-ai dăruit cu tot sufletul necazurilor lui, bucuriilor lui. Ai fost duhovnicul, sfătuitoarea, echilibrul lui moral-religios.

Te-au căutat însetați de cuvântu-ți părintesc. N-ai zidit din temelie o biserică locaș de închinăciune deși ai restaurat multe, dar ai zidit, părinte Arsenie, din temelie o Biserică vie, o obște creștinească, la care ai lucrat toată viața. Ridică-te și vezi-o! Ea nu te va uita! Se va ruga mereu pentru părintele ei duhovnic. Trăiești perin această Biserică vie, ești viu în sufletul ei.

Te-ai întors la Prislop, sufletul sfinției tale. Nu numai că l-ai restaurat, dar i-ai dat viață, l-ai renăscut. Aici te-ai simțit mereu acasă! Aici, la Prislop ai adus prinosul muncii părinților Sfinției Tale și ai restaurat, ai construit, ai inaugurat un stil nou de arhitectură, de artă creștină ortodoxă, în tot ce ai făcut. Ai căutat să descoperi în tot ce ai trudit, frumusețea și originalitatea Ortodoxiei: în construcții fizice, materiale sau construcții spirituale, prin studii filozofice sau medicale (care ți-au ajutat să cunoști temeinic omul și să-l ajuți).

Din Biserica vie a ucenicilor ai ales pe cei mai buni dintre ce buni, cu suflete curate de copil ți-ai înființat aici la Prislop, mănăstirea de maici, focar de disciplină și trăire spirituală, într-o viață de obște. Ai știut să modelezi sufletele lor în sensul iubirii creștine, să faci din ele o singură familie. Ai văzut în monahism o treaptă de desăvârșire, o luptă continuă a omului cu el însuși spre cărarea luminii, a Împărăției. Ai știut să îmbini perfect autoritatea de învățător cu dragostea de părinte. Ai înțeles că monahul trebuie nu numai să trăiască adevărurile creștine prin stăruința în slujire și rugăciune, dar el trebuie să și cunoască adevărurile

credinței, dogmele Bisericii și istoria ei, și pentru acest scop ai inițiat și ai îndrumat la seminarii monahale de maici atâtea suflete pe care le trecuseși prin Botezul examenelor de conștiință și al hotărârii de a merge pe acest drum.

Ai dorit să ridici monahismul la un grad de cultură teologică pentru prestigiul lui. Ai luptat pentru acest ideal și viitorul va recunoaște acest merit.

Te-am văzut în rugăciune. Nu uitai niciodată că stai în fața lui Dumnezeu, că vorbești cu El.

În rugăciunea particulară, totdeauna cu genunchii plecați la podea, invoci cu adâncă smerenie mila și ajutorul Lui. Te desprindeai de pământ și de lume în clipele rugăciunii, trăiai în slava lui Dumnezeu.

Poate acestea sunt merite pentru care Dumnezeu îți dădea atâta har.

În relațiile cu oamenii erai bun și blând. Fondul spiritual îți dădea siguranța demnității aureolate de simțul smereniei și puterea de a citi dincolo de fața omului, sufletul lui.

Pentru cei ce nu te înțelegeau sau nu vroiau să te înțeleagă, i-ai iertat. Ei erau, însă, prea puțini. Te-ai ridicat întotdeauna deasupra lor prin fapte și smerenie. I-ai iertat pe toți, lăsându-mi mie, smerit preot, acest mesaj: „Spune-le, părinte Savian, că i-am iertat pe toți”. Doar singur Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis „Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!”; nu se putea ca ucenicul Lui atât de devotat să fi procedat altfel.

Cu sfinția ta aici suntem mai aproape de Dumnezeu. Sfinția ta ne introduce încă de acum și de acum înainte în Tainele lui Dumnezeu, făcându-ne să-L cunoaștem prin creștia Lui. Ești, părinte Arsenie, în continuare misionarul ce bătătorește și limpezește drumul spre cunoașterea lui Dumnezeu. Venind aici, sfinția ta ne înveți să cunoaștem tainele lui Dumnezeu. Ne înveți misterul tăcerii și ne duci la descoperirea în duh a adevărului, care constă în biruința vieții asupra morții.

La mormântul sfinției tale se vorbește mai puțin, dar se roagă și se tace mai mult. Se ascultă mai mult cu mintea, cu cugetul, se ascultă glasul neauzit al sfinției tale care se adresează sufletului doar pregătit prin tăcere, de a primi convorbirea tainică cu sfinția ta. Tăcem și te înțelegem mai bine.

Îți aduc ca dar al marii prețuirii, încunoștiințarea că pictura de la Drăgănescu, opera minții și mâinilor sfinției tale, prin harul lui Dumnezeu este tot așa de proaspătă și vie precum ai lăsat-o. O păstrez cu grija pe care ți-am făgăduit-o, grijă ce se cere unei valori de artă bisericească de dimensiunea unei concepții și frumuseți inestimabile.

Văd și știu truda cu care ai lucrat fiecare scenă. Îmi amintesc de fiecare clipă de muncă, de răbdarea și atenția deosebită cu care te-ai dăruit. În fiecare scenă te

văd aievea aplecat pe penelul care răspundea perfect unei comenzi a intelectului și a spiritului, condus de inspirația dată de Dumnezeu.

Dar mă teține întotdeauna cu multă bucurie „Învierea Domnului”, ce reprezintă un unicat în toată pictura Bisericii Ortodoxe. Ea reprezintă în întregime spiritualitatea detașată de lumea materială; trupul spiritual al Mântuitorului Hristos după Înviere, prototipul trupurilor noastre după judecata generală, scenă biblică ce nu pare legată de peretele material, ci pare detașată de perete, plutind undeva în etericul spațiu ce cuprinde tronul lui Dumnezeu.

Ești prezent în fiecare scenă, dar în scena durerii te regăsesc întotdeauna în ipostaza ucenicului credicios care stă lângă maestrul său cu bucuria datoriei împlinite. În această scenă ne întâlnim de câte ori intru în biserică și ne înțelegem doar pe unda mistică a dragostei dintre noi. Ești mereu viu în biserica din Drăgănescu, mereu prezent în sufletul meu, în slujbele mele. Revăd în timpul Sf. Liturghii scena din altar, așternută pe peretele de răsărit, unde se săvârșește Sf. Liturghie de un sobor de sfinți părinți, al cărui protos este Însuși Domnul Iisus Hristos. Această scenă liturgică mă stăpânește în tot timpul Sf. Liturghii și la sfințirea Darurilor, ochii mei fixându-se sigur pe această scenă, pe chipul Domnului Hristos Care, în scena „Sfințirii Darurilor”, stăpânește și prin Duhul Sfânt, sfințește Îneși Darurile aduse de mine pentru poporul ce ascultă și participă la actul liturgic.

Ai unit, părinte Arsenie, cerul și pământul prin viziunea spirituală a sfinției tale, transpusă în pictura de la Drăgănescu.

Ai pictat, ai scris în clipe de trăiri spirituale, ai scris meditații ce formează principii de trăire creștină, ai ținut și ai scris predici când slujeai la altarul Mănăstirii Brâncoveanu sau la cel al Mănăstirii Prilop. Ele nu erau altceva decât tot meditații asupra drumului, „cărării” de mântuire a omului. Ce n-ai putut spune public, ai spus în aceste meditații care, cu vrerea lui Dumnezeu, s-ar putea să vdă lumina zilei. Sf. Evanghelie spune că „nici un lucru nu rămâne până la urmă nedescoperit”.

Ai iubit mult pe oameni. Ai suferit cu ei în necazuri, te-ai bucurat cu ei în bucuriile lor, le-ai dat îndrumările necesare la cumpenele vieții lor. Ai fost pentru ei Samarineanul Milostiv; le-ai legat rănilor, ai turnat peste ele învățătura Evangheliei, i-ai dus la casa de oaspeți ce se numește Biserica lui Hristos și ai purtat grijă de ei, până ce ai închis blânzii ochi de inger păzitor al lor.

Truda sfinției tale nu a fost zadarnică. Ei ți-au ascultat sfatul și l-au împlinit. Ei sunt prezenți acum la plecarea sfinției tale. Ei formează Biserica vie, Biserica luptătoare a lui Hristos. Ei au fost întotdeauna cei mici și cinstiți, au fost întotdeauna „Natanail” cel fără vicleșug și așa au rămas. Primește-i și roagă-te mereu pentru ei, pprime Arsenie, „să nu-i cearnă Satana”.

Cei care au venit din colțurile țării pentru a te conduce pe ultimul drum astăzi sunt cei care te-au cunoscut la Mănăstirea Sâmbăta, ei, copiii lor sau nepoții lor. Cei care te poartă cu duioșie pe brațele lor, peste 30 de preoți tineri din Ardeal, sunt ucenicii sfinției tale, pe care i-ai purtat pe când erai în viață în rugăciuni și sfaturi duhovnicești. Toată mulțimea credicioșilor, ucenicii sfinției tale, sunt astăzi prezenți la ora

despărțirii la mormântul sfinției tale.

Iată holdele gata de seceriș acum, din Evanghelia Samarincii, care vin la fântâna lui Iacob pentru ca să primească încă o dată binecuvântarea sfinției tale de dincolo de mormânt și, odată cu ea, „apa cea vie”, cunoașterea lui Dumnezeu și binecuvântarea Duhului Sfânt.

Prezența masivă a credincioșilor la mormântul părintelui lor Arsenie Boca este dovada cea mai grăitoare a iubirii lor, a ascultării lor, a încreștinării lor.

Amintesc că de două zile este venit cu noi aici și părintele Sebastian (nevăzător) care a venit de la Mănăstirea Sâmbăta. A vegheat lângă trupul neînsuflețit al duhovnicului și învățătorului său, părintele Arsenie. El nu te-a văzut cu ochii trupului, părinte Arsenie, dar poate te-a văzut mai bine decât noi toți, cu ochii sufletului lui. Așa te vor vedea toți de acum înainte, cei care nu te-au văzut când pleci dintre noi.

Și acum ne despărțim.

Ți-ai ales mormântul într-o colină simplă, neumblată de nimeni, într-o colină de lângă mănăstire, în susul ei, ca să faci un zid spiritula, s-o aperi prin rugăciuni de valuri și de furtuni în inima Ardealului pe care l-ai iubit atât de mult.

Prislopul, dacă l-ai ctitorit în viață, ocrotește-l de acum înainte prin rugăciuni atât de calde. Cum o făceai pe pământ, fă să răsună tainic în ceruri și real în slujbele din ea (din mănăstire) melodia serafică pe care am ascultat-o adeseori în mănăstire: „sub milostivirea ta scăpăm, scăpăm, Născătoare de Dumnezeu...”

Fii pe mai departe izvorul viu al spiritualității creștine, din care să se hrănească Prislopul și toți în sufletele cărora ai aprins flacăra credinței, a nădejdei în dragostea pentru Hristos.

Vor urca pe această colină, spre mormântul sfinției tale, părinte Arsenie, rânduri, rânduri din cei ce te-au iubit: soborul mănăstirii, monahii și monahiile din toate mănăstirile și la rând toți ce te-au iubit și îți vor rămâne recunoscători și rugători către Dumnezeu pentru tot ce-ai făcut pentru ei.

Sunt mulți din cei ce te-au ascultat și ți-au urmat sfaturile, care nu sunt aici. Dar după ce vor afla, vor veni și vor urca colina spre mormântul celui atât de iubit de ei.

Și acum, bunule părinte Arsenie, odihnește-ți liniștit trupul atât de slăbit, spiritualizat parcă și el, în pământul Prislopului pe care l-ai iubit, l-ai călcat și l-ai frământat cu atâta dragoste, odihnește-ți trupul lângă mănăstirea ce ți-a fost atât de dragă, a doua și reala casă după cea părintească, Mănăstirea Prislopului pe care ai păstorit-o atâția ani.

Iar noi, cu genunchii plecați, ne rugăm: „Stăpâne, Doamne Iisuse Hristoase, așază sufletul robului tău Arsenie Boca, duhovnicul și învățătorul nostru, plecat dintre noi, în ceata dreptilor Tăi, în fața Luminii Tale, iertându-i orice o fi greșit el în viața aceasta, cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul, și fă-l pe el părtaș bucuriei Sfinților”.

Și acum dă-ne, părinte Arsenie, ultima binecuvântare și de acolo roagă-te pentru noi. Amin.

Pr. Savian Bunescu

EPARHIA BUZĂULUI ȘI VRANCEI A FOST RIDICATĂ LA RANG DE ARHIEPISCOPIE

În ziua de 8 noiembrie 2009, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, a participat la festivitatea de ridicare a Episcopiei Buzăului și Vrancei în rang de arhiepiscopie, eveniment ce a avut loc în Catedrala din municipiul Buzău. Evenimentele prilejuite de ridicarea în rang de arhiepiscopie a Eparhiei Buzăului și Vrancei au început sâmbătă seara în ajunul zilei prăznirii Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și a tuturor cereștilor netrupești puteri, când credincioșii de pe plaiurile buzoiene și vrâncene, împreună cu mulți preoți și monahi, în fruntea cărora s-a aflat Întâistătătorul acestei eparhii l-au întâmpinat în vechea catedrală episcopală cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din municipiul Buzău pe Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care a vizitat cu acest prilej și noul muzeu bisericesc al Episcopiei Buzăului și Vrancei.

Sărbătoarea a început cu slujba de sfințire a altarului noii Catedrale episcopale cu hramurile „Înălțarea Domnului” și „Sfinții Trei Ierarhi” din municipiul Buzău, după care a urmat Sfânta Liturghie oficiată de Patriarhul Bisericii noastre, înconjurat de un sobor de 18 ierarhi.

La finalul slujbei de sfințire, Părintele Patriarh a rostit un cuvânt de învățătură în care a subliniat că este o mare binecuvântare de la Dumnezeu ca această catedrală să fie oferită Preasfintei Treimi ca dar al credincioșilor, ca mulțumire adusă Preasfintei Treimi pentru binefacerile revărsate asupra

acestei eparhii, care de la reînființarea ei, din 1502, în mod neîntrerupt, a mărturist dreapta credință și a apărât viețuirea creștină, a creat cultură creștină și a lucrat și a luptat pentru unitate națională.

La finalul Sfintei Liturghii, PS Ioachim Băcăoanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a citit Tomosul patriarhal, prin care s-a vestit hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și s-a făcut cunoscut tuturor clericilor și credincioșilor înălțarea Episcopiei Buzăului și Vrancei la rangul de arhiepiscopie, cu titulatura Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, precum și ridicarea Preasfințitului Părinte Epifanie în demnitatea de Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei, care va purta titulatura Înalt Preasfințitul Părinte Epifanie, Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei.

La finalul evenimentelor festive, Părintele Patriarh a binecuvântat și inaugurat Sala

„Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu" din Reședința arhiepiscopală, recent pictată.

Ridicarea în rang a episcopiei constituie un moment istoric pentru credincioșii, clerul și viețuitorii așezămintelor monahale din aceste locuri încărcate de istorie. Existența, în zona geografică a Buzăului și Vrancei, a unei intense vieți creștine, dovadă faptul că, în anul 325, Biserica Gothiei, care a funcționat aproximativ în aceeași configurație geografică, aparținând astăzi Eparhiei Buzăului și Vrancei, a trimis pe episcopul Teofil ca delegat la lucrările Sinodului I Ecumenic de la Niceea, ierarhul respectiv semnând actele sinodale cu formula „Theophilus Gothiae metropolis episcopus”; mai târziu, urmașul lui Teofil, episcopul Ulfila, creează alfabetul got și traduce Sfânta Scriptură în limba nou-creată, dialect ce va sta la baza formării limbii germane de mai târziu. De asemenea, existența unor vechi așezăminte rupestre în Munții Buzăului (datând din secolele III-IV d. Hr.). În spațiul de la Curbura Carpaților, monahismul și-a făcut simțită prezența încă din primele veacuri creștine. Cu siguranță că, printre misionarii veniți aici, se numărau și monahi, unii, poate, dintre cei care viețuiseră în sihăstriile întemeiate de Sfântul Ierarh Vasile cel Mare. Cu timpul, aceștia s-au stabilit în Munții Buzăului, punând bazele uneia dintre cele mai vechi vetre monahale din Carpați, în acest sens stând mărturie vestigiile rupestre ce dăinuie în zona Colți-Aluniș-Bozioru, perimetru cunoscut sub denumirea de „Athosul buzoian”; împlinirea a 500 de ani (în anul 2002 - n. red.) de la (re)înființarea Episcopiei Buzăului, eveniment istoric ce a avut loc în 1502, în cadrul Sinodului mixt ce s-a

ținut la Târgoviște, organizat din inițiativa Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului, și a domnitorului Radu cel Mare al Țării Românești.

Unii dintre ierarhii care au păstorit la Buzău în secolele XVI și XVII s-au intitulat, în mod oficial, arhiepiscopi: Dositei (1502-c. 1525), Atanasie (1569-1583), Luca (1583-1603), Chiril (1610-1617), Efrem (1618-1637) și Ștefan I (1637-1649); rolul și importanța Episcopiei Buzăului și Vrancei și ale ierarhilor ei în istoria Bisericii și în cultura neamului: episcopul Luca, ajuns mai apoi mitropolit, a fost conducătorul soliei lui Mihai Viteazul la țarul Feodor al Rusiei (în 1597); Mitrofan - poliglot, mare cărturar și tipograf, ostenitor la tipărirea Bibliei de la București (1688) și a Mărturisirii de credință a lui Petru Movilă (1691); Chesarie - inegalabil gospodar și luminat patriot; Filotei - mare unionist, cel care l-a primit la Buzău pe domnitorul Principatelor Române - Alexandru Ioan Cuza, a tipărit, la Buzău, Biblia în 5 (cinci) volume (1854-1856); Dionisie Romano, „profesor național” la Buzău, cărturar, membru fondator al Bibliotecii Academiei Române și membru de onoare al acestei prestigioase instituții de cultură; ierarhi, preoți și monahi din Episcopia Buzăului s-au implicat benefic în evenimente de importanță națională, precum Revoluția de la 1848 (preotul Neagu Benescu), Unirea Principatelor Române (1859, episcopul Filotei), Războiul pentru Independența națională a României (1877-1878, protosinghelul Varlaam din Mănăstirea Ciolanu), Răscoala din 1907 ș.a.

MESAJUL PREASFINȚITULUI PĂRINTE AMBROZIE, EPISCOPUL GIURGIULUI, CU PRILEJUL RIDICĂRII EPISCOPIEI BUZĂULUI ȘI VRANCEI LA RANG DE ARHIEPISCOPIE

Înaltpreasfinția Voastră,

Străvechiul scaun vlădicesc al Buzăului a reprezentat de-a lungul timpului un veritabil model de viață creștină, de cugetare teologică și de dăruire pentru valorile perene ale Ortodoxiei. Ierarhi de seamă și vrednici de pomenire precum Luca din Cipru, Dionisie Romano, Chesarie Episcopul sau Antonie Plămădeală au ostenit împreună cu credincioșii acestor binecuvântate meleaguri pentru propășirea dreptei credințe, a culturii și a tradiției românești în vremuri de grea încercare, făcând din Episcopia Buzăului unul dintre cele mai importante centre teologice și culturale ale țării.

Astăzi, la ceas de mare bucurie, prilejuită de sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, Episcopia pe care cu vrednicie o păstoriți va fi înălțată, prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la rangul de arhiepiscopie. Este un moment de mare înălțare duhovnicească și de o deosebită importanță istorică, răsplătind astfel râvna tuturor celor ce s-au ostenit, de-a lungul timpului, pentru afirmarea dreptei credințe și pentru buna chivernisire a Bisericii Dreptmăritoare.

Cu această prilej, Vă transmitem salutul nostru frățesc, rugând pe Bunul și Milostivul Dumnezeu să Vă dăruiască ani mulți și rodnici de păstorie, să Vă întărească și să Vă călăuzească în deosebita activitate pastorală și cultural-misionară pe care o desfășurați în Sfânta Arhiepiscopie a Buzăului și Vrancei!

Cu frățească dragoste în Hristos Domnul,

***† Ambrozie,
Episcopul Giurgului***

RIDICAREA EPISCOPIEI RÂMNICULUI LA RANG DE ARHIEPISCOPIE

Sâmbătă, 14 noiembrie, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, a participat la manifestările religioase prilejuite de ridicarea Episcopiei Râmnicului la rangul de Arhiepiscopie. Manifestările au început prin slujba Sfintei Liturghii, oficiată de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel înconjurat de un sobor de 19 ierarhi, membrii ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. În cadrul slujbei a avut loc hirotonia întru arhieru a Părintelui Arhimandrit Emilian Nica, Episcop-Vicar al Eparhiei. De astăzi, Preasfinția Sa va purta titulatura de Lovișteanul.

Cu prilejul primirii cerescului dar al arhieriei, Preasfințitul Părinte Ambrozie a dăruit Preasfințitului Părinte Emilian Lovișteanul un veșmânt arhieresc.

Ridicarea Episcopiei Râmnicului la rangul de Arhiepiscopie a avut loc la finalul Sfintei Liturghii la care au participat mii de credincioși, prilej cu care Preasfințitul Lucian, Episcopul Caransebeșului a dat citire Tomosului patriarhal.

Ridicarea în rang a episcopiei constituie un moment istoric pentru credincioșii, clerul și viețuitorii așezămintelor monahale din dreapta Oltului. Prima mențiune despre existența unei vieți bisericești pe meleagurile vâlcene o avem din diploma dată de regele Bela IV al Ungariei (1235-1270) cavalerilor ioaniți la 2 iunie 1247, la instalarea acestora

în Țara Severinului. Din aceasta rezultă că în cnezatele lui Ioan (la dreapta Oltului, în S-E Olteniei), Farcaș (pe teritoriul actual al județului Vâlcea) și în țara lui Litovoi (pe Valea Jiului și în Țara Hațegului) existau biserici, episcopi și arhiepiscopi. După recunoașterea Mitropoliei Țării Românești în mai 1359, în timpul domniei lui Nicolae Alexandru Basarab, în 1370,

în Țara Românească, s-a mai înființat, în dreapta Oltului, Mitropolia Severinului, având ca mitropolit pe Antim Critopolos (1370-1381). Această Mitropolie a avut

reședința în Severin, însă din cauza hărțuielilor ungurilor (1375) va fi mutată la Strehaia, ajungând în cele din urmă la Râmnic.

Când Severinul a revenit Țării Românești, s-a reînființat și Episcopia din dreapta Oltului, cu numele de Episcopia Râmnicului - Noul Severin, fapt întâmplat în timpul domnitorului Radu cel Mare, în anul 1503-1504. Această Episcopie a fost înființată în amintirea Mitropoliei dispărute, a cărei biserică-catedrală cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” a fost zidită pe locul unde se afla actuala catedrală. Ea avea în jurisdicție viața religioasă a Olteniei, depinzând direct de Mitropolia Ungro-Vlahiei.

Această episcopie a promovat cultura prin școlile de copiiști de la Bistrița, Hurezi și alte mănăstiri, prin tipografiile de la Govora și mai ales prin cele de la Râmnic, în care a apărut prima ediție românească a Liturghierului în 1706, iar mai târziu Mineele lui Filaret și Chesarie. Pe linie culturală, Râmnicul stă în fruntea țării prin tipografiile de la Mănăstirea Bistrița, care tipărește la 1508 Liturghierul slavon; de la Mănăstirea Govora, care scoate între alte cărți românești și slavone bine-cunoscuta Pravilă de la 1640, numită și „Pravila cea Mică”, și tipografia de la Râmnic a Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul care va tipări cărți în limba română și greacă, pentru Țara Românească, Biserica Greacă și Biserica din Ierusalim. Tot tipografia de la Râmnic, la 1806, a tipărit în limba bulgară Chiriadromionul episcopului Sofronie de Vrața, pentru Biserica bulgară.

De la înființarea Episcopiei și până în zilele noastre, la Râmnic au păstorit 40 de ierarhi

dintre care se cuvine să menționăm pe Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, patronul și ocrotitorul orașului Râmnicul Vâlcea, și Sfântul Ierarh Calinic Cernicanul, care a refăcut Reședința episcopală a Râmnicului. Episcopia Râmnicului a dat Bisericii noastre și un număr însemnat de sfinți: Nicodim de la Tismana, Ioan Valahul, Cuv. Antonie de la Schitul Iezer, Sfinții Martiri Brâncoveni, Constantin Vodă cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache și, bineînțeles, cei doi sfinți ierarhi amintiți mai sus.

După înființarea Mitropoliei Olteniei (1939) și a Arhiepiscopiei Craiovei (1946), cu reședința la Craiova, Episcopia Râmnicului a rămas cu jurisdicția teritorială asupra județelor Vâlcea și Romanți. În timpul patriarhului Iustinian, între 1948-1949 s-a hotărât unirea acestei episcopii cu Eparhia Argeșului, sub denumirea de Episcopia Râmnicului și Argeșului, cu sediul la Râmnic, având ca episcop pe Iosif Gafton (1949-1984). Timp de aproape 51 de ani această Episcopie a avut în jurisdicție județele: Vâlcea, Argeș, Olt și o parte din Teleorman. Din 1984, Episcopia Râmnicului este păstorită de Preasfințitul Episcop Gherasim Cristea, care a activat ca Arhiereu-Vicar la Râmnic încă din 1975. Însăunarea ca episcop s-a făcut în ziua de 2 decembrie 1984.

În anul 1990, Episcopia Argeșului și Muscelului s-a reînființat cu sediul la Curtea de Argeș, iar Episcopia Râmnicului a rămas cu județele Vâlcea și Olt. Din data de 1 februarie 2008 și-a început activitatea nou-înființata Episcopie a Slatinei, Episcopiei Râmnicului rămânându-i în jurisdicție doar județul Vâlcea.

FESTIVITATEA DE RIDICARE A EPISCOPIEI ARADULUI LA RANG DE ARHIEPISCOPIE

Sâmbătă, 28 noiembrie 2009, în Catedrala cu hramurile „Sfânta Treime” și „Sfântul Nicolae” din municipiul Arad a avut loc festivitatea de ridicare a Episcopiei Aradului la rang de arhiepiscopie, conform Hotărârii Sfântului Sinod. Sărbătoarea a început cu Sfânta Liturghie, oficiată de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii noastre, înconjurat de un sobor de 13 ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al BOR, și de PS Luchian, Episcopul sârbilor ortodocși din Budapesta și Timișoara. Sfânta Liturghie a fost urmată de festivitatea solemnă a ridicării în rang a Episcopiei Aradului. La eveniment au participat reprezentanți ai Bisericii Romano-Catolice și reprezentanți ai celorlalte culte, autorități centrale și locale, invitați din țară și din străinătate și câteva sute de credincioși, informează Ziarul Lumina.

Evenimentele prilejuite de ridicarea în rang de arhiepiscopie a Eparhiei Aradului au început vineri seara, când PF Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a fost întâmpinat de Episcopul locului, împreună cu preoții și credincioșii de pe plaiurile arădene, la Reședința episcopală din Arad.

Sâmbătă, 28 noiembrie, sărbătoarea a început cu slujba Sfintei Liturghii săvârșită de Patriarhul Bisericii noastre, înconjurat de un sobor de 13 ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, și de PS Luchian, Episcopul sârbilor ortodocși din Ungaria și Timișoara.

„Peste 300 de ani de smerită, statornică și bogată activitate de mărturisire a credinței”

La finalul Sfintei Liturghii, Patriarhul nostru a rostit un cuvânt prin care a evidențiat că acest moment sărbătoresc de la Arad este un moment marcant pentru viața Bisericii. „Ne-am adunat aici pentru a serba un moment deosebit de semnificativ, de solemn și sfânt pentru viața Bisericii noastre. Și anume ridicarea în rang a Episcopiei Aradului la rang de arhiepiscopie după o perioadă de peste 300 de ani de smerită, statornică și bogată activitate de mărturisire a credinței în mod neîntrerupt, de apărare a credinței dreptmăritoare și de cultivare a vieții roditoare de cultură, educație și de spiritualitate

creștină românească. Vrednicia acestei eparhii este mare. Aici, la Arad, ne aflăm într-o cetate a credinței creștine, care are începuturi mult mai vechi decât eparhia ca atare. În părțile acestea au existat sfinți daco-romani, au existat episcopi în secolul al VIII-lea, au existat mărturisitori ai credinței, care, împreună, se roagă în ceruri ca Hristos Domnul, Capul Bisericii, să ajute pe slujitorii Lui și pe toți credincioșii Lui să se pregătească pentru a intra în împărăția cerurilor”, a spus Patriarhul României.

Tomos patriarhal de vestire a noii demnități

În continuare, PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmărulei, a citit Tomosul patriarhal prin care s-a vestit Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și s-au făcut cunoscute tuturor clericilor și credincioșilor înălțarea Episcopiei Aradului la rangul de arhiepiscopie, cu titulatura Arhiepiscopia Aradului, precum și ridicarea Preasfințitului Părinte Timotei în demnitatea de

arhiepiscop al Aradului, care va purta titulatura Înalt Preasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. S-au evidențiat, de asemenea, motivele acestei hotărâri canonice și statutare.

„În lumina rânduielilor canonice și pe temeiul statornicirilor bisericești înscrise în art. 7 alin. (3) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, care prevăd că: «episcopiile vechi pot deveni arhiepiscopii, pe baza unei motivații temeinice», în consultare cu Sinodul Permanent, în calitate de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, am propus Sfântului Sinod ridicarea la rangul de arhiepiscopie a șase episcopii cu continuitate istorică seculară, între care și Episcopia Aradului.

Privind cu îndreptățire la temeinicia propunerii Noastre făcute în consultare cu Sinodul Permanent, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin hotărârea nr. 3621 din 19 iunie 2009, a aprobat înălțarea Episcopiei Aradului la rangul de arhiepiscopie și înscrierea acesteia în Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române cu titulatura Arhiepiscopia Aradului.

În temeiul prevederilor Can. 12 al Sinodului IV Ecumenic și ale art. 7 alin. (2) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române potrivit căroră «Titulatura mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor este cea a eparhiei pe care o păstoresc», prin aceeași hotărâre, Sfântul Sinod a aprobat conferirea rangului de arhiepiscop Preasfințitului Părinte Dr. Timotei, care va purta titulatura Înalt Preasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului“, s-a arătat în Tomosul patriarhal făcut public sâmbătă în Catedrala din Arad.

„Episcopatul arădean a fost totdeauna alături de popor“

La finalul citirii Tomosului, Patriarhul Daniel a oferit Chiriarhului arădean însemnele arhiepiscopale (mantia, crucea, engolpionul și

cârja arhierească). Noul arhiepiscop a binecuvântat poporul drept-credincios, în noua demnitate, și a rostit un cuvânt de răspuns și de mulțumire pentru darul pe care Sfântul Sinod l-a făcut pentru vrednicia eparhiei și a păstorului ei.

Noul arhiepiscop a subliniat în cuvântul său că Aradul a fost de timpuriu un centru cultural și economic de seamă și totodată o fortăreață a vieții bisericești ortodoxe și foarte recent a apărut pe aceste meleaguri misionarismul ortodox concretizat în ridicare de biserici, mănăstiri, în general, a unei vieți creștine înfloritoare. De asemenea, noul arhiepiscop a arătat că acest moment sărbătoresc și istoric, în același timp, este „o recunoaștere a vredniciei înaintașilor. Episcopatul arădean a fost totdeauna alături de popor, căutând a răspunde întocmai exigențelor misiunii ce-i revenea. Parte din titularii scaunului vlădicesc arădean au fost promovați tocmai datorită acestui fapt la mai înalte slujiri, cel mai adesea ca mitropoliți în acentrele Patriarhiei Române - Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara - și chiar la demnitatea patriarhală, atât la București, cât și la Belgrad. S-au numărat, de asemenea, între fruntașii participanților la marile evenimente ale patriei, ca de exemplu la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Au fost membri ai Academiei Române și laureații altor instituții fundamentale ale țării. Rămân înscriși ca și ctitori de sfinte lăcașuri, edificii sau instituții de pe întreg cuprinsul eparhiei“, a spus IPS Timotei.

În finalul cuvântului, Înalt Preasfinția Sa a mulțumit Întâistătătorului Bisericii noastre. „Vă rog Preafericite Părinte Patriarh să-mi îngăduiți a Vă exprima întreaga grațitudine pentru tot ceea ce ați făcut spre cinstirea și folosul Eparhiei Aradului, de mai multă vreme, iar acum, prin înălțarea în rangul ecleziastic, după ce cu un an înainte ați binecuvântat altarul la care s-a slujit Sfânta Liturghie. Însoțim mulțumirea întregului cler și popor cu asigurarea ascultării fiești și cu cele mai alese doriri de sănătate, viață îndelungată și mărețe fapte spre propășirea Bisericii strămoșești și Patriei dragi“, a mai spus Arhipăstorul Aradului.

În încheiere, IPS Timotei al Aradului a oferit în dar Părintelui Patriarh Daniel o icoană a Maicii Domnului, iar Preafericirea Sa a mulțumit și a felicitat pe noul arhiepiscop pentru demnitatea la care a fost chemat.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

SLUJIRE ARHIEREASCĂ LA SCHITUL „SF. IOAN RUSUL” DIN LOCALITATEA SLOBOZIA

În Duminica a XXII-a după Rusalii, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la Schitul „Sf. Ioan Rusul” din localitatea Slobozia, cu prilejul împlinirii unui an de la înființarea acestuia. În cuvântul de învățătură adresat numeroșilor credincioși prezenți, Preasfinția Sa a vorbit despre învățăturile desprinse din Parabola Bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr, în care Mântuitorul arată care este starea omului după moarte și elementele care determină această stare. De asemenea, Evanghelia arată că omul nu se sfârșește la mormânt. Chiar dacă trupul său se descompune după ieșirea sufletului din el, existența omului, creat după Chipul lui Dumnezeu, continuă prin nemurirea sufletului. La final, Preasfințitul Părinte i-a îndemnat pe cei prezenți să ia aminte la cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur care, referindu-se la Parabola Bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr, zice: „Acest bogat a fost dus ca un ocnaș legat, iar lui Lazăr i s-a făcut alai ca unui încununat; și precum pe un luptător care primește multe răni și e stropit de sânge, iar apoi primește cununa biruinței, privitorii îl înconjură cu multă laudă și îl petrec acasă bătând din palme, heretisindu-l, privindu-l ca pe o minune așa și pe Lazăr l-au dus atunci îngerii, iar sufletul bogatului l-au cerut oarecare puteri înfricoșate, deopotrivă trimise anume pentru acest lucru”.

PREOT NOU LA PAROHIA PUTINEIU DIN JUD. GIURGIU

Slujba de duminică, 8 noiembrie 2009, a avut un caracter deosebit pentru biserica și credincioșii din localitatea Putineiu, din jud. Giurgiu. Părintele Bălescu Adrian, Protopop al Protoieriei Giurgiu, alături de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie, instalând totodată, în funcția de preot paroh de la această parohie pe părintele Niculae Bogdan Ștefan. Cu acest prilej, numeroși credincioși, colaboratori și

sprizinatori ai bisericii „Sf. Ioan Botezătorul” din localitatea Putineiu, au ținut să fie prezenți la acest eveniment deosebit din viața parohiei lor. În cuvântul de învățătură rostit cu această ocazie, părintele protopop le-a vorbit celor prezenți despre pericopa evanghelică în care a fost prezentată minunea Învierii fiicei lui Iair și despre importanța cinstirii sfinților îngeri care reprezintă chipul ideal al făpturii ne-trupești (pur spirituale) și fără păcat, spre care năzuim și noi. La final, noul preot paroh a mărturisit cu emoție că este impresionat de sfântul locaș din localitatea Putineiu, de oamenii de aici, de modul în care a fost primit și a promis că alături de părintele Milea Ciprian din postul II de preot de la aceeași parohie, va face tot ceea ce-i stă în putință pentru ca prezența sa în această parohie să fie marcată de o activitate deosebită, cu beneficii și realizări pentru comunitate.

SLUJIRE ARHIEREASCĂ LA MĂNĂSTIREA BUNA VESTIRE DIN BOLINTIN

În ziua de 9 noiembrie, când Biserica Ortodoxă îl sărbătorește pe Sf. Ierarh Nectarie Taumaturgul, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de părinții consilieri de la Centrul Eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la Mănăstirea Buna Vestire, cu prilejul celui de al doilea hram al mănăstirii. De asemenea, cu această ocazie a hirotonit într-un preot pe Diac. Badea Florin, pe seama Parohiei Cupele, Protoieria Bolintin, și a hirotesit într-un duhovnic pe părintele Stuparu Iustin, de la Parohia Joița, din cadrul aceleiași protoierii. În cuvântul de învățătură rostit, Preasfințitul Părinte a vorbit despre importanța cinstirii sfinților care se întemeiază pe Persoana și opera lui Hristos, care s-a întrupat, și-a asumat firea umană și a unit-o pentru veșnicie cu firea Sa divină, din această unire rezultând îndumnezeirea naturii umane în Iisus Hristos. Ca urmare, așa cum mântuirea înseamnă urmarea lui Hristos și viața lui Hristos, dobândirea sfințeniei și îndumnezeirea nu sunt posibile decât în Hristos, Care lucrează prin Duhul Sfânt. De asemenea, Preasfinția Sa a vorbit și despre viața pilduitoare a Sf.

Ierarh Nectarie care a trăit ca un înger în trup, iubind neîncetata rugăciune, tăcerea, smerenia, postul și milostenia, a tras pe mulți la Hristos, revărsând în jurul lui, pacea, bucuria și lumina cea necreată a Duhului Sfânt, prin care mângâia și odihnea pe toți care veneau la chilia lui.

ÎNTÂLNIREA CONSILIERILOR COORDONATORI AI ACTIVITĂȚILOR SOCIAL- FILANTROPICE DIN EPARHIILE PATRIARHIEI ROMÂNE, TIMIȘOARA, 11-13 NOIEMBRIE 2009

Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în perioada 11-13 noiembrie 2009, la Timișoara, a avut loc întâlnirea consilierilor coordonatori ai activităților social-filantropice din eparhiile Patriarhiei Române. Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopia Giurgiului a fost reprezentată de Pr. Popa Edmond Nicolae, Consilier Social în cadrul centrului eparhial.

Între temele care s-au aflat pe ordinea de zi, menționăm:

- propuneri de actualizare și îmbunătățire a Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului de asistență socială a Bisericii Ortodoxe Române în concordanță cu prevederile noului Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

- propuneri pentru alcătuirea unui Regulament al activității de asistență religioasă desfășurată de Biserica Ortodoxă Română în spitale, armată, penitenciare, așezăminte bisericești etc.;

- prezentarea programelor și proiectelor social-filantropice cu finanțare europeană în care sunt implicate eparhiile sau asociațiile și fundațiile acestora (proiecte aflate în derulare sau nou depuse); prezentarea programelor și activităților noi, îmbunătățire și asigurarea sustenabilității;

- planificarea temelor Grupului Executiv de lucru pentru anul 2010.

În timpul întâlnirii de la Timișoara, vor avea loc și lucrările Adunării Generale Extraordinare a Federației Filantropia, din care face parte și Asociația social-filantropică „Letca Nouă” a Episcopiei Giurgiului, alături de alte 10 asociații și fundații eparhiale, care funcționează cu binecuvântarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Pe ordinea de zi se află:

- prezentarea Raportului de activitatea pentru primele 10 luni ale anului 2009 și a proiectelor câștigătoare sau depuse spre finanțare;

- prezentarea modificărilor la statutul Federației Filantropia și a noilor membri ai Federației;

- stabilirea elementelor de identitate vizuală (siglă și site) a Federației Filantropia.

VIZITĂ LA MĂNĂSTIREA BUNA VESTIRE DIN BOLINTIN

În ziua de prăznuire a Sf. M. Mc. Mina, Preasfințitul Părinte Ambrozie s-a aflat în mijlocul obștei monahale de la Mănăstirea Buna Vestire din localitatea Bolintin, unde a asistat la Sfânta Liturghie săvârșită de un sobor de preoți și diaconi, cu prilejul onomasticii părintelui Mina, starețul mănăstirii. La final, Preasfințitul Părinte a rostit un cuvânt de învățătură în care a vorbit despre viața pilduitoare a Sf. M. Mc. Mina. Cu acest prilej, Preasfinția Sa a dăruit celor prezenți, spre folos duhovnicesc, cărți de rugăciuni, revista eparhială, iconițe, acatistul Sf. M. Mc. Mina și calendarul creștin ortodox pe anul 2010, editat de Episcopia Giurgiului.

VIZITE PASTORALE ÎN CUPRINSUL EPARHIEI GIURGIULUI

În ziua de 11 noiembrie, Preasfințitul Părinte Ambrozie, însoțit de Pr. Stuparu Emanuel Ioan,

protopop al Protoieriei Mihăilești, a efectuat o vizită pastorală la Parohia Drăgănescu, pentru a aprecia lucrările de restaurare a bisericii „Sf. Ier. Nicolae”, din localitate și stadiul lucrărilor de amenajare a altarului de vară. Biserica din Drăgănescu este zidită în anul 1870, de către Petru Dănescu și Ion Dumitrescu, pictura actuală fiind realizată de către părintele Arsenie Boca. De asemenea, cu acest prilej a vizitat și biserica „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Budeni, Protoieria Herești.

CENTRUL EPARHIAL PENTRU COPII ȘI TINERET SFÂNTUL IOAN VALAHUL - O ALTERNATIVĂ CREȘTINĂ PENTRU PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Sectorul Învățământ și activități cu tineretul al Episcopiei Giurgiului desfășoară, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, activități specifice în „Centrul Eparhial pentru copii și tineret Sfântul Ioan Valahul”, din incinta sediului administrativ. Inagurat, în data de 12 mai, Centrul Eparhial pentru copii și tineret se află sub coordonarea doamnei Prof. psiholog Miftode Valerica și a părintelui Inspector Tudor Georgian. Aici, se desfășoară numeroase activități cu caracter formativ și recreativ (grupe de cateheze; cercuri de informatică, literatură, pictură, artă fotografică, muzică, folclor, teatru; concursuri; dezbateri; audiții și vizionări), încercând astfel, să ofere o alternativă creștină pentru petrecerea timpului liber, cu implicații socio-culturale pe termen lung.

Astfel, în ziua de 9 noiembrie a avut loc o asemenea întrunire la care au participat elevi ai Liceului „Ion Maiorescu” din Giurgiu și ai Seminarului Teologic „Teoctist Patriarhul”. În urma discuțiilor s-au stabilit câteva din activitățile care se vor desfășura în perioada imediat următoare:

- organizarea de pelerinaje ale tinerilor la mănăstirile din cuprinsul eparhiei și nu numai;
- Seri de film (vizionare de documentare și filme religioase);
- Conferințe duhovnicești (cu Ierarhi, duhovnici și personalități din majoritatea domeniilor de interes social-cultural, doctori, scriitori, oameni de știință, Profesori Universitari etc.);
- Colectare și donarea de jucării pentru orfani;
- împodobirea bradului din incinta „Centrului Eparhial pentru copii și tineret Sfântul Ioan Valahul” în

data de 18 decembrie.

Pe această cale invităm pe toți cei interesați, să participe în mod activ la activitățile cu caracter formativ și recreativ ale „Centrului Eparhial pentru copii și tineret Sfântul Ioan Valahul” din incinta Centrului eparhial al Episcopiei Giurgiului!

SLUJIRE ARHIEREASCĂ ÎN CATEDRALA EPISCOPALĂ „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” DIN GIURGIU

În ziua de 13 noiembrie, când Biserica sărbătorește pe Sfântul Ioan Gură de Aur, Preasfințitul Părinte Ambrozie, însoțit de un ales sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala episcopală „Adormirea Maicii Domnului” din Giurgiu. Cu acest prilej a hirotonit în treapta de preot pe preacucernicul părinte diacon Gabriel Cristian Chirnogeanu, pe seama parohiei „Hotarele”, protoieria „Herești”. În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor, Preasfinția Sa a prezentat viața, activitatea și opera vastă a marelui părinte și dascăl al Ortodoxiei. Sfântul Ioan Gură de Aur reprezintă pentru întreaga creștinătate un model de trăire duhovnicească, de demnitate și de dăruire totală pentru Biserică și pentru dreapta credință. De asemenea, pentru că astăzi se sărbătorește și ziua Sfintei Scripturi, Preasfinția Sa a insistat asupra rolului pe care aceasta se cuvine să-l ocupe în viața creștinului. Izvor al Reveleției dumnezeiești, alături de Sfânta Tradiție, Sfânta Scriptură reprezintă unul dintre stâlpii zidirii duhovnicești pentru toți cei ce doresc să se apropie cu frică și cutremur de Taina Dumnezeirii. Lectura Scripturii, cugetarea la adevărul revelat, îi pot sprijini pe toți cei ce vin să se adape din acest nesecat izvor întru propășirea în dreapta credință și în menținerea adevăratelor valori creștine. La final, Preasfințitul Părinte a dăruit credincioșilor prezenți la Sfânta Liturghie, Sfinte Scripturi pentru folos duhovnicesc.

Tot în această zi, la Centrul pentru copii și tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la sediul administrativ al Episcopiei Giurgiului, s-a desfășurat o interesantă întrunire a elevilor Seminarului Teologic „Teoctist Patriarhul” și ai Colegiului național „Ion Maiorescu”, având ca temă „Sfânta Scriptură - izvor nesecat de înțelepciune”. În cadrul discuțiilor purtate, tinerii participanți s-au aplecat cu precădere asupra

importanței pe care textul biblic o poate avea în formarea lor spirituală și a modului în care acesta poate fi făcut accesibil noii generații. S-a insistat, de asemenea, asupra metodelor moderne de prezentare a Sfintei Scripturi, cu o referire specială la mijloacele media prin intermediul cărora Cuvântul lui Dumnezeu poate ajunge în cugetele și inimile tuturor celor ce năzuiesc către o autentică viață creștină.

PROIECTUL „HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPILOR” DESFĂȘURAT ÎN PAROHIA MELETIE

Programul "Hristos împărtășit copiilor" poate fi aplicat în nenumărate forme, în final toate având ca scop cunoașterea și aprofundarea învățăturilor creștin-ortodoxe. Printre formele mai des folosite în Parohia Meletie, sunt activitățile prin care se promovează și se păstrează obiceiurile și tradițiile creștine locale, alături de participarea frecventă a copiilor la slujbele religioase. Dacă vacanța de vară a rărit oarecum legătura copiilor cu biserica satului, începerea anului școlar dar mai ales apropierea sărbătorilor de iarnă constituie o apropiere mai mare a copiilor de Biserică. Odată cu începutul postului Nașterii Domnului, mai ales în mintea și sufletul fiecărui copil, se face asocierea cu bucuriile acelor sărbători care prin esența lor înseamnă iubire, iar iubirea este asociată întotdeauna deopotrivă cu inocența copiilor și dărnicia. Chiar dacă sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae sau a Nașterii Domnului este a tuturor creștinilor de orice vârstă, copiii le percep ca fiind mai mult "ale lor", pentru că învățătura despre dărnicia lui "Moș Nicolae" și imaginea Pruncului Iisus, sunt mai aproape de lumea lor. Copiii simt că bucuria trebuie să-i facă mai buni pe cei mari și de aceea nu trebuie dezamăgiți. Dărnicia noastră, milostenia noastră, ne poate ridica la asemănarea cu Dumnezeu: "Fiți Milostivi precum și Tatăl vostru cel ceresc Milostiv este" (Luca 6,36).

Pregătind din timp frumusețea acelor zile, Pr. Balaban Mihail Constantin, la orele de curs, după programul școlar și aproape mereu după săvârșirea Sfintei Liturghii, le împărtășește copiilor din parohia sa câte ceva din frumusețea credinței noastre ortodoxe și a tradițiilor strămoșești de pe aceste meleaguri. Colindele vâșcene, o adevărată punte de legătură cu începuturile creștinismului în aceste locuri, au farmecul acelor

timperi străvechi și, cântate de copii, valoarea lor este pusă în lumină cu multă gingașie. Tradiția "Plugului" este de asemenea, păstrată cu bucurie de copiii din Meletie. Alături de părintele care le insuflă mândria de a fi români și ortodocși, copiii primesc în sufletul lor curat sămânța învățăturii celei bune care rodește an de an spre bucuria tuturor.

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL ȘCOALĂ-BISERICĂ

Educația religioasă la vârsta școlarilor pune accent pe latura afectivă a copiilor și face apel la sensibilitatea lor, având menirea de a anula pornirile rele și de a le cultiva pe cele bune. Astfel, copiii trebuie educați în spiritul creștin al iubirii aproapelui, să-L iubească pe Dumnezeu, să comunice cu El prin rugăciune în vederea săvârșirii faptelor bune. Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, biserica „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” din mun. Giurgiu, împreună cu Școala Nr.2 „Mircea cel Bătrân” au încheiat un parteneriat educațional de colaborare numit „Micii creștini”. Parteneriatul își propune realizarea caracterului religios-moral al copilului cu desăvârșirea lui în personalitatea creștină, cunoașterea și respectarea normelor de comportare în societate, educația abilității de a relaționa cu ceilalți; dobândirea trăsăturilor pozitive de voință și caracter și formarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți.

SEARĂ DUHOVNICEASCĂ INTITULATĂ „POSTUL ȘI ACTUALITATEA LUI PENTRU TINERII ZILEI DE AZI”, DESFĂȘURATĂ ÎN INCINTA CENTRULUI EPARHIAL PENTRU COPII ȘI TINERET „SF. IOAN VALAHUL”

În această perioadă premergătoare slăvitului praznic al Nașterii Domnului, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, Sectorul Învățămant și activități cu tineretul organizează seri duhovnicești cu tinerii din eparhie, prilej cu care sunt abordate diferite teme de actualitate. O astfel de seară duhovnicească intitulată „Postul și actualitatea lui pentru tinerii zilei de azi”, a avut loc luni, 16 noiembrie. La această întâlnire moderată de părintele inspector Tudor Georgian și de doamna prof. Miftode Valerica, au participat elevii ai Seminarului Teologic Ortodox

„Teoctist Patriarhul” și elevi ai Colegiului Național „Ion Majorescu” din mun Giurgiu.

În cadrul discuțiilor, tinerii au evidențiat rolul pe care îl are postul în viața noastră, fiind un mijloc de evlavie sufletească, de dominare a sufletului asupra patimilor trupești. El este o jertfă bineplăcută lui Dumnezeu sau, cu alte cuvinte, un act de cult, este un act de pocăință pentru păcatele săvârșite și un exercițiu care pune început virtuților creștine. Ca o concluzie a acestei seri este că postul înfăptuit așa cum se cuvine este un pas înainte spre Dumnezeu.

SLUJBĂ DE POMENIRE PENTRU PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE SÂRBE ȘI PENTRU MONAHII ȘI MONAHIIILE CARE AU SUFERIT DIN CAUZA DECRETULUI NR. 410/1959

În ziua de 19 noiembrie la Catedrala Episcopală „Adormirea Maicii Domnului” din Giurgiu, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, după săvârșirea Sfintei Liturghii, părintele Buga Constantin, Vicar administrativ, alături de părinții consilieri de la Centrul eparhial au săvârșit slujba parastasului pentru vrednicul de pomenire părinte Pavle, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Sârbe, care a trecut la cele veșnice, duminică, 15 noiembrie, la vârsta de 95 de ani, la Spitalul Militar din Belgrad. De asemenea, cu această ocazie a fost săvârșită și o slujbă de pomenire pentru monahii și monahiile care au fost excluși din mănăstiri, din cauza Decretului nr. 410/1959. Acesta a constituit unul dintre cele mai mari abuzuri împotriva Bisericii Ortodoxe Române, reprezentând încă de la adoptare o prevedere neconstituțională raportat chiar la Constituția din anul 1952, sub regimul căreia a apărut, Constituție care garantează libertatea și autonomia cultelor. El este o dovadă a îngădirii libertății de credință pe care o impunea regimul comunist ca politică de stat.

VIZITĂ ARHIEREASCĂ LA AȘEZĂMÂNTUL SOCIAL „SF. ARH. MIHAIL ȘI GAVRIIL” DIN LOCALITATEA SLOBOZIA

În ziua de 19 noiembrie, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, însoțit de domnul dr. gen. Ciobanu Emil, de domnul dr. Cosmin Georgescu, de părintele Popa Edmond Nicolae, consilier social, și de Protos. Teodor Șerban, secretar eparhial, a efectuat o

vizită pastorală la Așezământul social „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din localitatea Slobozia. Cu acest prilej, Preasfinția Sa a dăruit copiilor din acest centru social, îmbrăcăminte, alimente, iconițe și un sistem audio video, necesar desfășurării unor activități educativ-religioase în scopul formării caracterului religios-moral al acestora.

ÎNTRUNIREA FESTIVĂ A AUTORILOR VOLUMULUI „DOMNITORII ȘI IERARHII ȚĂRII ROMÂNEȘTI. CTITORIILE ȘI MORMINTELE LOR”

Vineri, 20 noiembrie 2009, la Reședința Patriarhală, a avut loc întrunirea festivă a autorilor volumului „Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Ctitoriile și mormintele lor”. Întrunirea a fost precedată de slujba Acatistului Sfântului Grigorie Dascălul (Mitropolit al Țării Românești 1823-1834), oficiată în Catedrala Patriarhală. Rod al unei bogate colaborări între delegații Mitropoliei Munteniei și Dobrogei și Mitropolia Olteniei, această carte-album este o enciclopedie editată și publicată cu prilejul aniversării celor 650 de ani de la recunoașterea oficială a Mitropoliei Țării Românești sau a Ungrovlahiei (întemeierea oficială a primei mitropolii a românilor) de către Patriarhia Ecumenică de Constantinopol. Cartea prezintă sintetic și sistematic istoria ctitorilor și ctitoriilor din Țara Românească de la 1359 până în zilele noastre.

Cu Înalta Binecuvântare a Preasfințitului Părinte Ambrozie, Pc.Pr. Mihail Constantin Balaban, Consilier Patrimoniu, a făcut parte din colectivul de autori, prezentând în cadrul volumului informații istorice referitoare la Episcopia Giurgiului.

În cuvântul de mulțumire și apreciere adresat tuturor celor care au contribuit la realizarea acestei lucrări, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel și-a exprimat convingerea că acesta fiind un început bun, lucrarea reprezintă o piatră la temelia unui adevărat edificiu cultural ce va fi ridicat de volumele următoare care vor pune în valoare și activitatea clericilor, a mirenilor, a profesorilor de teologie și a tuturor celor care au contribuit la promovarea unității și demnității noastre naționale bisericești.

În final, după ce a reamintit importanța anului 2010 când se împlinesc 125 de ani de Autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a dăruit tuturor celor prezenți câte un volum tipărit de

Editura „Cuvântul vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei și câte o medalie jubiliară având gravat chipul Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești.

SLUJIRE ARHIEREASCĂ ÎN BISERICA DIN LOCALITATEA CĂSCIOARELE, PROTOIERIA BOLINTIN

În ziua prăznuirii Intrării în biserică a Maicii Domnului, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierească în biserica Parohiei Căscioarele, cu ocazia hramului acesteia. În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte a vorbit despre locul de frunte pe care îl ocupă Sfânta Fecioară Maria în cultul Bisericii Ortodoxe, înaintea tuturor fapturilor văzute și nevăzute, fiind cinstită în mod deosebit, mai presus decât toți sfinții și decât sfinții îngeri, tocmai pentru faptul că prin nașterea după trup a Mântuitorului, ea este făptura umană cea mai pătrunsă de Duhul Sfânt, dumnezeirea însăși sălășluindu-se în ea atunci și pururea. Apropiată nouă, provenind din același lut ca și noi, ea se împărtășește cu sfinții de sălășluirea divină și de vederea lui Dumnezeu, dar este singura care Îl naște pe Hristos nu doar spiritual, ci și trupește, pentru mântuirea lumii. Aceasta este ceea ce o deosebește de ceilalți oameni: participarea ei la actul Întrupării. Ea păstrează deplină vederea lui Dumnezeu după ce L-a născut pe Fiul său întrupat. Prin rugăciunile sale de mijlocire, ea ne dăruiește harul vederii Fiului său cel UnulNăscut, Cuvântul întrupat. La final, a fost

săvârșită o slujbă de pomenire pentru ctitorii sfântului locaș

PROIECTUL „HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPIILOR” ÎN PAROHIA OGREZENI, PROTOPOPIATUL BOLINTIN

În Parohia Ogreni, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, în fiecare duminică după săvârșirea Sfintei Liturghii au loc întâlniri catehetice cu copiii din localitate, care se înscriu în programul de aplicare a Proiectului catehetic național „Hristos împărtășit copiilor”. Sub coordonarea părintelui Palea Nicușor, parohul bisericii, implementarea acestui proiect s-a desfășurat în câteva etape. Mai întâi a fost realizată mediatizarea proiectului la nivel de parohie, a urmat promovarea lui prin distribuirea de pliante în principalele instituții din comuna Ogreni, iar în final au fost distribuite tuturor enoriașilor materiale informative în care au fost prezentate activitățile care urmau să fie desfășurate. Astfel, micii catehumeni au dovedit un interes deosebit pentru ora de cateheză, participând la acest proiect interactiv cu expunere de teme și subiecte religioase din Vechiul și Noul Testament, care au ca scop completarea cunoștințelor religioase predate la școală în timpul orei de Religie

SLUJIRE ARHIEREASCĂ ÎN BISERICA „SF. M. MC. ECATERINA” DIN LOCALITATEA FRĂTEȘTI

Miercuri, 25 noiembrie, în ziua de prăznuire a Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de un impresionant sobor de preoți și diaconi, de părinți consilieri de la Centrul Eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierească în biserica din localitatea Frătești, Protoieria Giurgiu, cu prilejul hramului acesteia. În cuvântul de învățătură rostit sutelor de credincioși prezenți, Preasfințitul Părinte a vorbit despre viața și pătimirea Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina. De asemenea, Preasfinția Sa a vorbit și despre darul sfințeniei pe care Dumnezeu îl face oamenilor care îl

iubesc, arătând că Sfințenia este plinătatea tuturor în Duhul Sfânt, este umplere a persoanei umane cu Duhul Sfânt. Așadar, Duhul Sfânt plinește prin harul Său persoana sfântului până la treapta desăvârșirii, dar o și „umple” pe aceasta, adăugând cele cu lipsă. La final, Întâistătătorul Eparhiei noastre a dăruit, în semn de prețuire, părintelui Buga Constantin, parohul bisericii și vicar administrativ, o icoană a Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina.

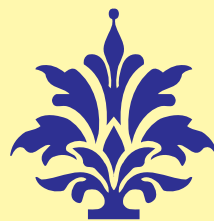
SLUJIRE ARHIEREASCĂ ÎN PAROHIA OINACU DIN PROTOPOPIATUL GIURGIU

În ziua de 26 noiembrie, când Biserica Ortodoxă îl sărbătorește pe Sf. Cuv. Stelian Paflagonul, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de un ales sobor de preoți și diaconi, de părinți consilieri de la Centrul eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la biserica din localitatea Oinacu, Protoieria Giurgiu, cu ocazia celui de al doilea hram al acesteia. În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a vorbit despre viața pilduitoare a Sfântului Cuvios Stelian, cunoscut de către creștini ca fiind protector al pruncilor și al familiei creștine în general. Viața sa de rugăciune și râvna duhovnicească l-au învrednicit de darul facerii de minuni, vindecându-i mai ales pe copiii chinuți de diferite boli. De asemenea, cu acest prilej, în semn de prețuire pentru sprijinul pe care l-a arătat în permanență parohiilor din comuna Oinacu, Preasfințitul Părinte Ambrozie a acordat distincția eparhială „Vrednicia Vlăsceană” domnului Micea Pencea, primarul comunei. Tot astăzi, Preasfinția Sa a săvârșit și slujba de sfințire a Centrului parohial pentru copii și tineret „Sf. Stelian”, ridicat în curtea bisericii parohiale. Părintele Duțu Stelian, Consilier Tehnic și parohul bisericii împreună cu părintele Constantin Mirel, de la aceeași parohie, își propun să demareze o serie de proiecte aici, menite să apropie tânăra generație de viață și activitatea Bisericii. Într-un cadru generos, cu o dotare pe măsură, Centrul parohial pentru copii și tineret „Sfântul Stelian” dorește să devină unul dintre principalele repere ale vieții spirituale ale comunei Oinacu. În cuvântul rostit cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Ambrozie a subliniat nevoia dialogului

permanent pe care Biserica trebuie să-l poarte cu tinerii, pentru ca noua generație să-și păstreze pe de-o parte valorile strămoșești, iar pe de altă parte să mărturisească învățătura cea adevărată a Bisericii în societatea contemporană.

SFÂNTUL APOSTOL ANDREI SĂRBĂTORIT ÎN EPISCOPIA GIURGIULUI

Luni, 30 noiembrie, în ziua de prăznuire a Sfântului Apostol Andrei, cel Întâi Chemat, Parohia Sfânta Maria din mun. Giurgiu și-a sărbătorit cel de al doilea ocrotitor. Astfel, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, părintele Buga Constantin, vicar administrativ, înconjurat de un sobor de preoți, a săvârșit Sfânta Liturghie cu acest prilej. În cuvântul de învățătură Preacucernicia Sa a vorbit numeroșilor credincioși prezenți despre viața și activitatea Sfântului Ap. Andrei care a propovăduit dreapta credință în Bitinia, în părțile Pontului Euxin (Marea Neagră) și ale Propontidei, cu cetățile Calcedon și Bizanț, în Macedonia, în Tracia și în regiunile care se întind până la Dunăre, Tesalia, Elada, Ahaia și cetățile Aminsos, Trapezunt, Heraclea și Amastris, potrivit tradiției, teologilor și istoricilor, a fost primul propovăduitor al Evangheliei la geto-daci. De aceea, a încheiat părintele Buga Constantin, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât în anul 1995 ca sărbătoarea Sfântului Andrei să fie însemnată cu cruce roșie în calendarul bisericesc, iar în anul 1997 Sfântul Andrei a fost proclamat „Ocrotitorul României”, ziua de 30 noiembrie fiind declarată sărbătoare bisericească națională. La final, părintele Jica Marius Constantin, parohul bisericii, a mulțumit tuturor celor prezenți la acest eveniment important din viața parohiei, subliniind totodată, că se cuvine să-l cinstim pe Sf. Andrei și să-l considerăm nu numai „cel întâi mchemat” ci ca pe un „apostol” al neamului nostru, al românilor ortodocși.

AGENDA DE LUCRU A PREASFINȚITULUI PĂRINTE AMBROZIE

Luna noiembrie 2009

Duminică, 1 noiembrie

Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la Schitul „Sf. Ioan Rusul” din localitatea Slobozia, cu prilejul împlinirii unui an de la înființarea acestuia. În cuvântul de învățătură adresat numeroșilor credincioși prezenți, Preasfinția Sa a vorbit despre învățăturile desprinse din Parabola Bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr.

Luni, 2 noiembrie

A prezidat ședința permanenței Consiliului Eparhial.

Martți, 3 noiembrie

A primit în audiență preoți și credincioși din eparhie.

Joi, 5 noiembrie

A avut program administrativ și a rezolvat o serie de probleme administrative împreună cu Preacucernicii părinți consilieri.

7-8 noiembrie

Alături de un sobor de ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a participat la manifestările religioase, dedicate ridicării la rang de Arhiepiscopie a Episcopiei Buzăului și Vrancei.

Luni, 9 noiembrie

Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, înconjurat de părinții consilieri de la Centrul Eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la Mănăstirea Buna

Vestire, cu prilejul celui de al doilea hram al mănăstirii. De asemenea, cu această ocazie a hirotonit întru preot pe Diac. Badea Florin, pe seama Parohiei Cupele, Protoieria Bolintin, și a hirotesit întru duhovnic pe părintele Stuparu Iustin, de la Parohia Joița, din cadrul aceleiași protoierii. În cuvântul de învățătură rostit, Preasfințitul Părinte a vorbit despre importanța cinstirii sfinților.

Martți, 10 noiembrie

A primit în audiență preoți și credincioși din eparhie.

Miercuri, 11 noiembrie

În ziua de prăznuire a Sf. M. Mc. Mina, Preasfințitul Părinte Ambrozie s-a aflat în mijlocul obștei monahale de la Mănăstirea Buna Vestire din localitatea Bolintin, unde a asistat la Sfânta Liturghie săvârșită de un sobor de preoți și diaconi, cu prilejul onomasticii părintelui Mina, starețul mănăstirii. La final, Preasfințitul Părinte a rostit un cuvânt de învățătură în care a vorbit despre viața pilduitoare a Sf. M. Mc. Mina. De asemenea, efectuat o vizită pastorală la Parohia Drăgănescu, din protoieria Mihăilești, și la biserica „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Budeni, Protoieria Herești.

Joi, 12 noiembrie

A avut program administrativ și a rezolvat o serie de probleme administrative împreună cu Preacucernicii părinți consilieri.

Sâmbătă, 14 noiembrie

A participat la manifestările religioase prilejuite de ridicare a Episcopiei Râmnicului la rangul de Arhiepiscopie. În cadrul slujbei a avut loc hirotonia întru arhieru a Părintelui Arhimandrit Emilian Nica, Episcop-Vicar al Eparhiei.

Duminică, 15 noiembrie

A săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la Catedrala Episcopală „Adormirea Maicii Domnului” din mun. Giurgiu. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfințitul Părinte a vorbit despre pericopa evanghelică în care a fost prezentată Pilda Samaritanului milostiv.

Luni, 16 noiembrie

A prezidat ședința permanenței Consiliului Eparhial.

Martți, 17 noiembrie

A primit în audiență preoți și credincioși din eparhie.

Miercuri, 18 noiembrie

A avut program administrativ și a rezolvat o serie de probleme administrative împreună cu Preacucernicii părinți consilieri.

Joi, 19 noiembrie

Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, însoțit de domnul dr. gen. Ciobanu Emil, de domnul dr. Cosmin Georgescu, de părintele Popa Edmond Nicolae, consilier social, și de Protos. Teodor Șerban, secretar eparhial, a efectuat o vizită pastorală la Așezământul social

„Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din localitatea Slobozia.

Sâmbătă, 21 noiembrie

A săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască în biserica Parohiei Căscioarele, cu ocazia hramului acesteia. În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte a vorbit despre locul de frunte pe care îl ocupă Sfânta Fecioară Maria în cultul Bisericii Ortodoxe, înaintea tuturor fapturilor văzute și nevăzute.

Duminică, 22 noiembrie

A săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască la Catedrala Episcopală „Adormirea Maicii Domnului” din Giurgiu. În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a vorbit despre înțeleșurile duhovnicești ale pericopei evanghelice în care a fost prezentată Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina.

Luni, 23 noiembrie

A prezidat lucrările conferinței pastoral-misionare a preoților din Protoieria Herești.

Marti, 24 noiembrie

A săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască și o slujbă de Te Deum, în paraclisul Centrului Eparhial pentru copii și tineret „Sf. Ioan Valahul” din incinta sediului administrativ, cu prilejul lucrărilor conferinței pastoral-misionare a preoților din Protoieria Giurgiu.

Miercuri, 25 noiembrie

În ziua de prăznuire a Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina, Preasfințitul Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască în biserica din localitatea Frătești, Protoieria Giurgiu, cu prilejul hramului acesteia. În cuvântul de învățătură rostit sutelor de credincioși prezenți, Preasfințitul Părinte a vorbit despre viața și pătımirea Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina.

Joi, 26 noiembrie

Înconjurat de un ales sobor de preoți și diaconi, de părinți consilieri de la Centrul eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierască la biserica din localitatea Oinacu, Protoieria Giurgiu, cu ocazia celui de al doilea hram al acesteia. În cuvântul de învățătură,

Preasfinția Sa a vorbit despre viața pilduitoare a Sfântului Cuvios Stelian.

Sâmbătă, 28 noiembrie

Preasfințitul Părinte, înconjurat de părinții consilieri de la Centrul Eparhial, de preoții Protoieriei Mihăilești, în prezența a sute de credincioși, a săvârșit Sfânta Liturghie și o slujbă de pomenire pentru părintele Arsenie Boca și slujba punerii pietrei de temelie pentru Centrul pastoral-misionar „Arsenie Boca”, ce va fi ridicat în curtea bisericii parohiale din localitatea Drăgănescu.

Duminică, 29 noiembrie

A participat la Sfânta Liturghie Arhierască săvârșită de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Deva, cu prilejul întronizării Preasfințitului Gurie Georgiu în demnitatea de Episcop al Eparhiei Devei și Hunedoarei.

Luni, 30 noiembrie

La invitația Înaltpreasfințitului Părinte Teodosie al Tomisului, Preasfințitul Părinte Ambrozie, însoțit de Pr. Stuparu Emanuel, Consilier Economic și de Arhid. Lucian Ștefan, inspector în cadrul administrației eparhiale, a participat la Mănăstirea Peștera Sf. Andrei la oficierea sfintei și dumnezeieștii Liturghii alături de alți ierarhi membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

PATRIARHUL PAVLE AL SERBIEI, CRIPUL RUGĂCIUNII ȘI AL SMERENIEI

Amintirea pe care a lăsat-o fostul Întâistătător al Bisericii Serbiei, Pavle, în întreaga lume ortodoxă, și nu numai, este una ce nu se poate șterge ușor. Înțelegerea și trăirea mesajului evanghelic în propria viață au fost căutările de căpetenie ale celui care, spre sfârșitul călătoriei sale pământești, spunea: „În ziua când ne vom înfățișa înaintea strămoșilor noștri, să nu ne fie rușine de ei, nici lor să le fie rușine de noi“. Prin drumul vieții lui, începând din locul nașterii și continuând cu locurile unde a studiat, până la acelea unde a slujit, a devenit un simbol pentru Biserica Sârbă. De asemenea, prin viața sa și prin rolul său în lumea ortodoxă, el este și unul dintre simbolurile Ortodoxiei universale.

Fostul patriarh al Serbiei, Pavle (după numele de botez, Gojko Stojewi) s-a născut la 11 septembrie 1914 în satul Kuanci, comuna Donji Miholjac (localitate ce se afla la acea dată în Austro-Ungaria, iar în prezent în Croația), într-o familie de țărani. A absolvit Liceul la Belgrad, Seminarul Teologic cu durată a șase ani de la Sarajevo și Facultatea de Teologie din Belgrad.

Studii de teologie și medicină, la Belgrad

A rămas de foarte tânăr orfan - tatăl său plecase să muncească în Statele Unite ale Americii, unde se îmbolnăvi de TBC și „se întoarse cu gândul să moară în propria lui casă“. La scurt timp, Gojko își pierde și mama. A fost crescut de o mătușă. Constatând că băiatul este un „copil slăbit“, l-a scutit de munca câmpului facilitându-i astfel să meargă la școală: chiar dacă micuțul Gojko a avut afinitate pentru „obiectele ce nu trebuiau memorate, precum matematica și fizica“, chiar dacă la teologie luase nota doi, influența rudelor fusese mai puternică optând astfel pentru teologie. După absolvirea primului ciclu al Liceului din Tuzla (1925-1929) și a Seminarului Teologic de la Sarajevo (1930-1936), viitorul patriarh ajunge la Belgrad unde se înscrie la Facultatea de Teologie. Tot la Belgrad își încheie ciclul liceal pentru a se înscrie ulterior la Facultatea de Medicină. Termină doi ani la Facultatea de Medicină și integral Facultatea de Teologie unde îl prinde începutul Primului Război Mondial. Pentru a se putea întreține din punct de vedere financiar

muncește pe șantierele din Belgrad, muncă care-i afectează fragila sănătate. La invitația colegului său de școală, Jelisej Popović, merge la mănăstirile din zona Ovar-Kablar, unde rămâne până la sfârșitul războiului și-și începe viața monahală.

A fost ales episcop de Raška și Prizren la data de 29 mai 1957

Pentru început a stat la Mănăstirea „Sfânta Treime“ din Ovar, iar mai apoi a ținut cursuri de religie copiilor refugiați din Banja Kovilja. În acea perioadă se îmbolnăvește grav de „o boală de plămâni“, medicii considerând că este vorba de TBC prezicându-i doar trei luni de viață. O perioadă stă la Mănăstirea Vuja, unde își revine, iar în semn de mulțumire sculptează și dăruiește

mănăstirii o cruce din lemn. A fost tuns în monahism la Mănăstirea „Buna Vestire“ în anul 1946, fiind hirotonit ierodiacon. Între anii 1949-1955 a fost monah la Mănăstirea Raa. În anul școlar 1950-1951 este suplinitor la Seminarul Teologic „Kiril și Metodiu“ din Prizren. Este hirotonit ieromonah în anul 1954, protosinghel devenind tot în anul 1954, iar arhimandrit în anul 1957. Între 1955 și 1957 se află pentru studii postuniversitare la Facultatea de Teologie din Atena. A fost ales episcop de Raška și Prizren la data de 29 mai 1957, iar hirotonit la 21 septembrie 1957 în Catedrala patriarhală. A fost hirotonit de către patriarhul sârb de la acea dată Vikentije. Este înscăunat la data de 13 octombrie 1957, slujba oficiindu-se la Catedrala patriarhală din Prizren.

Odată venit în fruntea Eparhiei de Raška și Prizren începe construirea de noi biserici, le renovează pe cele vechi, hirotonește și călugărește noi preoți și monahi. A fost preocupat de soarta Facultății de Teologie din Prizren unde, periodic, ținuse cursuri de cântare bisericească și de limbă slavă bisericească. A călătorit mult, săvârșind vizite pastorale și slujind în toate localitățile ce țineau de eparhia sa. Odată cu exodul de la Kosovo, Facultatea de Teologie „Kiril și Metodiu“ din Prizren este temporar transferată la Niš, iar sediul Episcopiei de Raška și Prizren a fost mutat de la Pe la Mănăstirea Graonica.

În calitatea sa de Episcop de Raška și Prizren a

depus în repetate rânduri mărturie la Națiunile Unite, în prezența a numeroși șefi de stat, relatând despre suferințele poporului sârb din Kosovo și Metohija. A devenit arhiepiscop de Pec, mitropolit de Belgrad și Karlovci, precum și patriarh al Bisericii Ortodoxe Sârbe în anul 1990, când i-a urmat la tron patriarhului Gherman, fiind cel de-al 44 înțâistătător al Bisericii Ortodoxe Sârbe.

„Programul meu este Evanghelia lui Hristos“

Patriarhul Pavle a fost o personalitate de o modestie și smerenie proverbiale. Era cunoscută râvna sa pentru cele duhovnicești, pentru slujbele bisericești și grija față de frații aflați în nevoi. După alegerea sa ca înțâistătător al Bisericii Sârbe, patriarhul Pavle a declarat: „Puterile mele sunt mici și voi o știți. Eu nu nădăjduiesc în ele. Nădăjduiesc în ajutorul vostru și, repet, în ajutorul lui Dumnezeu, cu care El m-a sprijinit până astăzi. Să fie spre slava lui Dumnezeu și spre folosul Bisericii Sale și a poporului nostru încercat în aceste vremuri dificile“.

Într-una din predicile sale, patriarhul vorbește despre râvna dovedită de Hristos înaintea schimbătorilor de bani din Templu pe care i-a alungat din lăcașul de cult cel mai scump al evreilor. „Mântuitorul i-a gonit pe negustori de la sărbătoare, după cum ne spune și apostolul Ioan, din râvnă, deoarece, după aceea întâmplare, ucenicii Săi își amintiseră că (pentru El) s-a scris: «Căci râvna casei Tale m-a mâncat». Aici, Mântuitorul ne arată un exemplu de râvnă. Dar, dacă dorim a ști în orice ocazie cum trebuie să arate râvna noastră, trebuie să ne amintim de cuvintele apostolului Pavel despre membrii poporului evreu care nu L-au acceptat pe Hristos. Despre ei, apostolul spune: «Căci le mărturisesc că au râvnă pentru Dumnezeu, dar sunt fără cunoștință» (Rom.10, 2). Adevărată este acea râvnă despre care avem cunoștință, cea evanghelică, cea dovedită de Mântuitor. O astfel de râvnă trebuie să avem și noi, o râvnă de care să avem cunoștință. Dacă vom avea o astfel de râvnă vom putea evita orice fanatism, orice exagerare. Să ne ajute Dumnezeu în avea și noi aceeași râvnă în virtute și față de orice faptă bună, pe care Mântuitorul o avusese față de Casa Tatălui Său.“

Ocupând ca al 44-lea patriarh al Serbiei tronul Sfântului Sava, patriarhul Pavle mărturisea: „Nu am nici un program personal pentru misiunea patriarhală. Programul meu este Evanghelia lui Hristos sau frumosul ei mesaj despre Dumnezeu care este cu noi și despre împărăția Lui dinăuntrul nostru - atâta vreme cât prin credință și prin iubire Îl primim“.

Patriarhul Pavle, personalitate preocupată de activitatea teologică științifică

A publicat monografia Mănăstirii Devic, cu titlul *Devi, mănăstirea Sfântului Joanikije din Devic* (1989, ediția a II-a 1997). În Anuarul Bisericii Ortodoxe Sârbe, începând cu anul 1972, publică studii de Liturgică sub formă de întrebări și răspunsuri, care

ulterior au fost strânse în cele trei volume ale cărții *Unele întrebări ale religiei noastre pe înțelesul tuturor*. Pregătește pentru tipar o ediție completă a lucrării *Srbljak - Slujbele sfinților sârbi*, publicată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Sârbe în anul 1986. Din îngrijirea sa apare lucrarea cu titlul *Sărbători creștine de M. Skabalanovic*. Reeditează noi ediții ale *Molitvelnicului*, *Molitvelnicului Mare*, *Tipicului cel Mare*, precum și al altor lucrări editate de Sfântul Sinod. Lucrarea *Întrebări și răspunsuri înainte de hirotosie* va fi publicată în anul 1988, iar lucrarea *Rugăciuni și cereri*, în anul 1990. Din meritul patriarhului Pavle a fost multiplicat în 300 de exemplare *Octoihul*, publicat la editura lui Djurdj Crnojevi.

Ani la rând, patriarhul Pavle a fost președintele Comisiei Sfântului Sinod pentru traducerea Sfintei Scripturi, Noului Testament, a cărei primă traducere, aprobată oficial de Biserică, fusese publicată în anul 1984, iar o ediție corectată, în anul 1990. De asemenea, a fost și președintele Comisiei de Liturgică a Sfântului Sinod Arhieresc, care a pregătit pentru tipar și publicat în limba sârbă *Liturgierul*.

De la înscăunarea ca patriarh al Bisericii Ortodoxe Sârbe au fost reactivate și înființate un număr mare de eparhii. În anul 1992 a fost renovat Seminarul Teologic din Cetinje. În anul 1994 au fost deschise Academia sacră Sfântul Vasilije Ostroški la Srbinje (Foa) și Seminarul Teologic „Sfântul Sava“ din Belgrad. A fost înființat și serviciul de informare al Bisericii Ortodoxe Sârbe.

În anul 1993 a fost înființată la Belgrad Academia Bisericii Ortodoxe Sârbe de Artă Sacră și Conservare. Începând cu anul 2002, este introdusă în școli Religia, iar Facultatea de Teologie este introdusă în cadrul Universității din Belgrad din care fusese exclusă de către comuniști în anul 1952.

Ținând cont de meritele pe care patriarhul Pavle le-a avut în domeniul teologic, Facultatea de Teologie a Bisericii Ortodoxe Sârbe din Belgrad i-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa în Teologie.

Arhiepiscop de Pec, Mitropolit al Belgradului și Karlovaci, Patriarhul Pavle al Bisericii Ortodoxe Sârbe, în vârstă de 95 de ani, a trecut la Domnul duminică, 15 noiembrie 2009, în Spitalul Militar Universitar din Belgrad, după ce s-a împărtășit.

Trupul său a fost dus în Catedrala patriarhală din Belgrad, de un cortegiu funerar din care au făcut parte Mitropolitul Amfilohie de Muntenegru, președintele Serbiei, Boris Tadic, și secretarul de stat pentru Culte, Dragan Curovic. Zeci de mii de oameni au trecut pe la catafalcul patriarhului pentru un ultim omagiu.

**Ionela MENGHER ,
redactor Radio România Internațional
și Augustin PĂUNOIU**

BISERICA „INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI”

Biserica Parohiei Căscioarele se află la aproximativ 36 km vest de orașul București, sfântul locaș aparținând inițial vechii Mănăstiri Căscioarele. Este situată în centrul satului, predominând întreg peisajul din jur, care este format din pădurea seculară Căscioarele (fostul Codru al Vlăsiei) în partea de sud și vest, iar în partea de nord și est râul Argeș.

Anul construirii sale este necunoscut, documentele vremii menționând secolele XV-XVI. Totuși, din descifrarea iscripțiilor de pe pietrele funerare, care acum se află la Muzeul de Artă din București (Palatul Regal),

reiese faptul că biserica din Găiseni exista în anul 1505, anul trecerii la cele veșnice unui oarecare Neagoe stolnic. Pe altă piatră funerară este menționat anul 1545, anul morții jupânului Radu, în zilele lui Radu Voievod. De aici se poate deduce că la începutul sec. al XVI-lea, era deja un așezământ bisericesc, probabil actuala biserică.

Drept ctitori sunt menționați frații Ivașcu și Ivan de la Slătioara.

Biserica este construită din cărămidă oltenească, învelită cu tablă, având forma de navă, fiind pardosită cu plăci pătrate de piatră și marmură albă.

La anul 7137 (1629), Alexandru Voievod închina această mănăstire cu toate moșiile ei, mănăstirii Pantocrator din Sf. Agora (Muntele Athos).

Din cauza vicisitudinilor vremii prin care a trecut, s-au făcut numeroase reparații, așa după cum se descifrează din pisania de deasupra ușilor de la intrare, din care reiese că în anul 1753, egumenul Partenie a ridicat ușa și ferestrele din piatră și clopotnița din temelie.

Tot în anul 1753, egumenul Grigore a învelit sfântul locaș cu tablă. În anul 1845 egumenul Meletie Cotroceanul a întărit zidurile slăbite în urma cutremurului din 1802, cu drugi de fier, a tencuit-o și a pictat-o din nou în tehnica frescă, a învelit-o din nou cu tablă de fier gros, în tăblii mici, cheltuind suma de 4.000 galbeni.

După anul 1863 Mănăstirea Căscioarele a devenit biserică parohială.

În anul 1923, prin strădania preotului paroh Ioan B. Stănescu, au fost realizate reparații capitale, i-a fost adăugat pridvorul, s-a spălat și completat pictura, s-au învelit cu tablă galvanizată atât locașul de închinare, cât și clopotnița înaltă de 29 m.

Între anii 1980-1983, prin strădania preotului paroh Laurențiu I. Stănescu, s-au efectuat numeroase lucrări de consolidare atât la sfântul locaș cât și la clopotniță, fiind adăugați stâlpi și centuri din beton, refăcându-se totodată tencuiala și zugrăveala exterioară.

În anul 2009, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, biserica a fost învelită cu tablă galvanizată.

De asemenea, trebuie menționat faptul că tâmpla este din lemn sculptat, iar icoanele sunt încadrate în rame, de o mare frumusețe. Se crede că ar fi fost realizată la Muntele Athos, la începutul sec. al XIX-lea, pe icoana Maicii Domnului fiind menționat anul 1838.

Preot Paroh Viorel Stănescu

BISERICA „INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI”

- imagini -

